

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Penzijní spoření a jeho role při řešení potřeb lidí ve stáří

Bc. Pavlína Tříletá

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Pavlína Tříletá

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Penzijní spoření a jeho role při řešení potřeb lidí ve stáří

Název anglicky

Pension savings and its role in solving people's needs in old age

---

Cíle práce

Cílem diplomové práce bude na základě teoretických východisek identifikovat a následně analyzovat penzijní spoření v České republice, uvést jeho význam a úlohu při řešení otázky zabezpečení se na stáří, uvést vývojové trendy v této oblasti.

Dílním cílem bude na praktických příkladech představit výpočet penzijního spoření včetně daňových zvýhodnění a příspěvků od státu.

Metodika

Postup zpracování diplomové práce vychází z předpokladu systematického zpracování teoretických východisek pro vytvoření vlastní práce v části literární rešerše. Teoretická východiska budou zpracována na základě studia odborné literatury zaměřené na problematiku penzijního spoření v ČR. V praktické části budou provedeny konkrétní výpočty. Metodou analýzy a komparace budou posouzeny jednotlivé výpočty a bude provedeno jejich zhodnocení.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Penzijní spoření, penze, Doplnkové penzijní připojištění, zabezpečení na stáří

Doporučené zdroje informací

BEZDĚK, Vladimír. Penzijní systémy obecně i v kontextu české ekonomiky: (současný stav a potřeba reformy). Praha: Česká národní banka, Sekce měnová, 2000. VP. ISBN 80-238-6489-0

JANDA, Josef. Zajištění na stáří: jak se co nejlépe připravit na podzim života. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012. 197 s. ISBN 978-80-247-4400-1

LOUŽEK, Marek. Důchodová reforma, 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014. 100 s. ISBN 978-80-246-2612-3

RUBEŠ, Lukáš. Doplnkové penzijní spoření a důchodové spoření pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce, 1. vyd. Systemia, 2013. 137 s. ISBN 978-80-260-3892-4

ŠKVÁRA, Miroslav. Doplnkové penzijní spoření... v otázkách a odpovědích. Praha: Miroslav Škvára, 2016. Edice finančního poradce. ISBN 978-80-904823-2-6.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jana Šturcová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2019

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 4. 11. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 21. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Penzijní spoření a jeho role při řešení potřeb lidí ve stáří" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 22.3.2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Ing. Janě Šturcové, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, její čas, cenné rady a doporučení, které mi během zpracování práce poskytovala. Mé poděkování patří také mé rodině za podporu a pochopení po celou dobu studia.

Penzijní spoření a jeho role při řešení potřeb lidí ve stáří

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá penzijním spořením a jeho výhodami pro stáří. Práce zkoumá jak výhody, tak i možnosti, které penzijní spoření může svým účastníkům do budoucna přinést.

V teoretické části jsou řešeny varianty penzijního spoření, jeho zákonná úprava a spojené makroekonomické aspekty jako inflace a demografický vývoj. Základem praktické části je dotazníkové šetření, které je výchozím bodem pro vyhodnocení současného postoje dotázaných k penzijnímu spoření. Současně je i hlavním zdrojem dat pro návrhy spoření a vyčíslení jejich budoucího přínosu.

Klíčová slova: penzijní spoření, penze, zabezpečení na stáří, důchod, doplňkové penzijní spoření, penzijní připojištění, pilíře důchodového systému

Pension savings and its role in solving people's needs in old age

Abstract

This thesis deals with the pension savings and its advantages in old age. The thesis offers an analysis of both advantages and possibilities that the pension savings can bring to its participants in the future.

The theoretical part looks at the versions of pension savings, subjects to the analysis the statutory regulations as well as macroeconomic aspects such as inflation and demographic process. The foundation of practical part is a questionnaire survey, which is a starting point for the evaluation of contemporary views on pension savings. This questionnaire survey is also the main source for evaluation, pension savings proposition and the calculation of the participants' future earnings.

Keywords: pension savings, pension, old age security savings, supplementary pension savings, pillars of pension savings

Obsah

Úvod	10
1 Cíl práce a metodika	11
2 Teoretická část	13
2.1 Důchodový systém ČR	13
2.2 Důchodové pojištění (I. pilíř)	14
2.2.1 Demografický vývoj ovlivňující starobní důchody v ČR	15
2.2.2 Výše důchodu v ČR	17
2.3 Důchodové spoření (II. pilíř)	18
2.4 Penzijní spoření (III. pilíř)	19
2.4.1 Penzijní připojištění se státním příspěvkem	19
2.4.2 Doplnkové penzijní spoření	23
2.4.2.1 Účastnický fond	26
2.4.2.2 Výnosnost účastnických fondů	27
2.4.2.3 Možnost převodu z transformovaného fondu	34
2.4.2.4 Ukončení doplnkového penzijního spoření	37
2.5 Daňové výhody	40
3 Praktická část	44
3.1 Vyhodnocení a analýza získaných dat	44
3.1.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření	45
3.1.2 Analýza získaných dat	55
3.2 Návrh měsíční částky penzijního spoření	60
3.2.1 Kolik je možné naspořit dle výsledku dotazníkového šetření	60
3.2.2 Kolik ideálně spořit na budoucnost	62
3.2.3 Spoření s využitím maximálních výhod	64
3.3 Ukončení penzijního spoření - vzorové příklady	65
4 Výsledky	72
Závěr	75

Seznam použitých zdrojů

Seznam obrázků

Seznam tabulek

Seznam grafů

Přílohy

Úvod

Důchody, příjmy seniorů i úspory do budoucna jsou již několik let mezi hlavními tématy jak obyvatel, vlády tak i spousty společností. Dá se říci, že jde o jedno z nejatraktivnějších témat současné doby. Často jsou slýchávány otázky, zda budou za několik let vypláceny státní důchody, kde stát vezme finanční prostředky na jejich výplatu a v jaké výši budou.

Důležitější otázkou by však mělo být, co dělat, aby se obyvatelé nemuseli na státní důchody spoléhat. Má smysl pouze čekat, zda někdo seniorům vyplatí penzi? Nemá větší smysl se na stáří zabezpečit sám v produktivním věku?

Všechny zmíněné otázky jsou řešeny ve všech společenských kruzích. Problematiku konzultují ekonomové i politici, píší a zmiňují se o nich média. Banky, pojišťovny i investiční společnosti provádí průzkumy, co bude v budoucnu, kdo by co chtěl, jak si dotázaní důchodové období představují a zda jsou zajištěni.

Díky zákonným ustanovením má každý možnost využít produkty pro spoření na budoucnost. Původní penzijní připojištění a současné doplňkové penzijní spoření je jedním z nejvyužívanějších bankovních produktů. Bohužel převážná část obyvatel a hlavně mladá generace necílí tyto úspory na stáří.

Jaký je přínos penzijního spoření pro řešení potřeb lidí ve stáří, co mladá generace od tohoto spoření očekává a zda je možné zajistit se na budoucnost, bude na základě výpočtů a dotazníkového šetření řešeno v této práci.

1 Cíl práce a metodika

Cíl práce

Cílem diplomové práce bude na základě teoretických východisek identifikovat penzijní spoření v ČR, uvést jeho význam a úlohu při řešení otázky zabezpečení se na stáří, a uvést vývojové trendy v této oblasti. Dílčím cílem bude na praktických příkladech představit výpočet penzijního spoření včetně daňových zvýhodnění a příspěvků od státu.

Metodika

Postup zpracování diplomové práce vychází z předpokladu systematického zpracování teoretických východisek pro vytvoření vlastní práce v části literární rešerše. Teoretická východiska jsou zpracována na základě studia odborné literatury zaměřené na problematiku penzijního spoření v ČR. V praktické části jsou rozepsány konkrétní výpočty. Metodou analýzy a komparace jsou posouzeny jednotlivé výpočty a bude provedeno jejich zhodnocení.

Výpočty uvedené v praktické části vychází z provedeného dotazníkového šetření, které bylo vyhotoveno za účelem vyhodnocení aktuálního stavu spoření na budoucnost. Je sestaven z jednoduchých otázek, které neměly respondenty navádět k preferovaným odpovědím. Dotazník se skládá převážně z uzavřených otázek, kde respondenti odpovídali formou ano či ne, případně vyberou jednu z předdefinovaných odpovědí. Identifikační otázky pak dávají možnost vyhodnotit odpovědi mezi různými variantami vzdělanosti, výši příjmu nebo profesního stavu. Pro případné upřesnění odpovědí, byla u dvou otevřených otázek možnost specifikovat odpověď uvedením vlastního textu (varianta jiné).

Dotazníkové šetření proběhlo v období od 23. 10. 2019 do 30. 10. 2019 formou on-line formuláře. Respondenti byli osloveni prostřednictvím sociálních sítí, aby byla oslovena větší masa respondentů různých věkových i vzdělanostních skupin. Cílem tohoto umístění bylo neovlivnění výsledků případným cílením dotazníkového šetření do jedné společnosti či oblasti. Oslovení byli v úvodu dotazníku informováni o jeho účelu a současně i jeho anonymním provedení. I přesto, že dotazník byl proveden on-line formou, nebyly sledovány údaje respondentů o e-mailu či jiném typu přihlášení do formuláře.

Dotazník vychází z hlavní otázky, která respondenty rozděluje do dvou skupin, ze kterých dotazníkové šetření následně vychází. První skupina respondentů neboli spořitelů, odpovídá na 7 otázek ke specifikaci spoření a využití jeho výhod. V závěru dotazníku je 5 identifikačních otázek pro lepší vyhodnocení posuzovaných skupin.

Na základě vyhodnocení dotazníkového šetření byla stanovena data, která jsou výchozím bodem pro stanovení výpočtů praktické části. Účelem daných výpočtů je stanovit, kolik si účastníci penzijního spoření mohou naspořit, kolik by měli spořit a co jim mohou přinést zákonem definované zvýhodněné varianty. Pro výpočet hodnot byly použity funkce poskytované programem MS Excel. Hodnoty byly dosazeny do funkcí BUDHODNOTA a PLATBA.

Poslední podkapitola praktické části pak vyčísluje možné varianty výplaty invalidní a starobní penze z penzijního spoření. Jelikož zákon definuje dvě možnosti určení měsíční penze z penzijního spoření, zaměřuje se tato podkapitola na vyčíslení a pochopení postupu jejího stanovení.

2 Teoretická část

Tato část práce se zaměřuje na teoretická vysvětlení a důležité pojmy, které jsou pro pochopení penzijního spoření důležité. Přestože je penzijní spoření velmi využívaným produktem v oblasti bankovníctví, často jeho účastníci nevědí, co obnáší, jaké z něj plynou výhody a jaký může být jeho přínos do budoucna. Penzijní spoření je součástí důchodového systému ČR a mají na něj vliv makroekonomické ukazatele jako např. inflace. Z tohoto důvodu se teoretická část práce zabývá všemi aspekty, které mají s penzijním spořením souvislost, případně ho mohou ovlivnit.

2.1 Důchodový systém ČR

V České republice spadá důchodový systém pod správu Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) a Ministerstva financí (MF). Je založen na dvou oblastech. Jejich správa je rozdělena mezi příslušné odbory uvedených ministerstev. Důchodový systém ČR obsahuje dvě složky - povinné základní důchodové pojištění a doplňkové penzijní spoření, které nahradilo penzijní připojištění se státním příspěvkem. Každá z těchto oblastí je definována zákonem, a to zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění a zák. č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření. (MPSV, 2018)

Obrázek 1 Pilíře důchodového systému

Důchodový systém v ČR		
I. PILÍŘ	II. PILÍŘ	III. PILÍŘ
důchodové pojištění	důchodové spoření	penzijní spoření
povinné	zrušený	dobrovolný
bez pravidelného spoření	spoření do fondů	spoření do fondů
vyplácen průběžně	nešlo z něj vystoupit	ukončení dle potřeby
odvody z hrubé mzdy	spoření 5% z hrubé mzdy	spoření libovolné částky

Zdroj: IDNES.cz (vlastní zpracování)

Zákonem definované povinné důchodové pojištění je základním aspektem pro zajištění na stáří. Pojištění se musí účastnit každý občan ČR. Občanům v důchodovém věku přináší účast na pojištění příslib nároku na penzi ze státního rozpočtu. Na druhou

stranu doplňkové penzijní spoření je dobrovolné spoření, které je státem podporovaným produktem pro zajištění na stáří. Tento produkt slouží jako varianta spoření, kterou může každý občan využít pro zajištění sebe sama.

Velkou důchodovou reformou účinnou od roku 2013 vzniklo rozdělení důchodového systému do tzv. pilířů. Přestože systém 3 pilířů již není aktuální, je toto označení stále používané. Tato práce se v následujících podkapitolách bude zabývat všemi pilíři, kde je vysvětlena jejich úloha.

2.2 Důchodové pojištění (I. pilíř)

Na tomto pojištění, dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, je založen celý důchodový systém ČR. Zákon o důchodovém pojištění nabyl účinnosti 1. 1. 1996, od té doby však proběhlo několik legislativních změn, aby byla zachována úroveň vyplácených dávek. (MPSV, 2010)

Základní povinné důchodové pojištění je forma univerzálních dávek, jejichž platby do státního rozpočtu zajišťují ekonomicky aktivní osoby. V současné době v ČR funguje tzv. průběžný důchodový systém, který je založen na vzájemné solidaritě. Největší vliv na tento systém má demografický vývoj společnosti, jelikož jeho základním principem jsou platby či příspěvky mladších a ekonomicky aktivních jedinců, na základě kterých je vyplácena starší generace. Systém je možné si představit jako jistý způsob vyživovací povinnosti. Jelikož má člověk vyživovací povinnost jak vůči svým dětem, tak i rodičům a prarodičům, mohou být příspěvky chápány jako splnění tohoto závazku. Stát může tímto způsobem zajistit osobám s nárokem na důchod určitý životní standard. (JANDA 2012, s. 39)

Nárok na starobní důchod, tedy výplatu z povinného zákonného důchodového pojištění, má pojištěnec neboli osoba, která byla účastna zákonného pojištění po minimální potřebnou dobu pojištění a současně dosáhla stanoveného věku. Zákon současně specifikuje i nárok na důchodové dávky pro případ nesplnění těchto podmínek. (zákon č. 155/1995 Sb.)

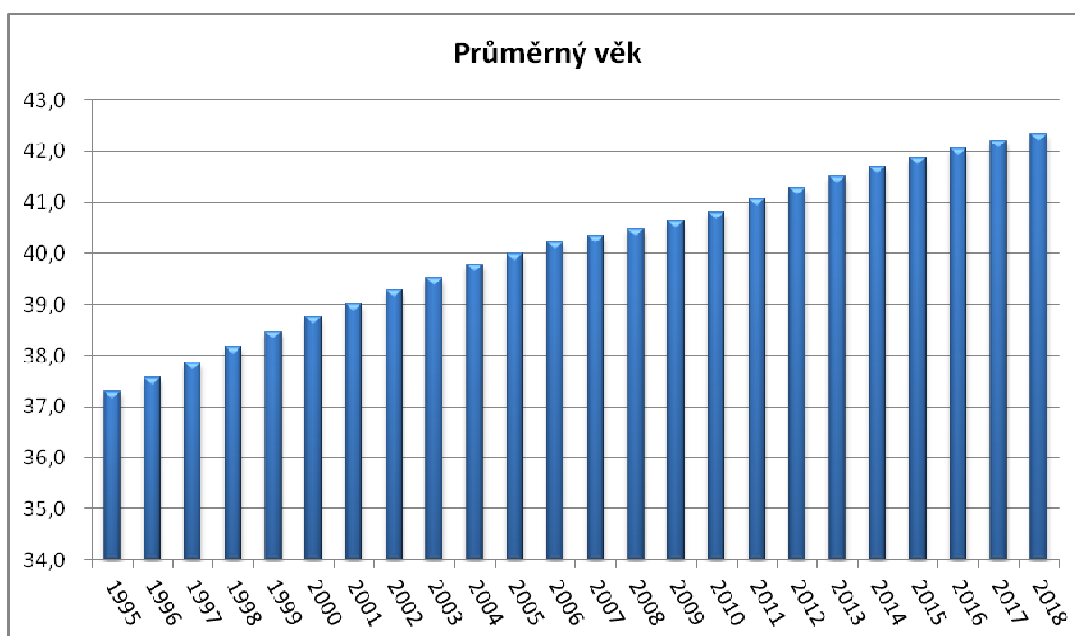
Dle aktuálně platných zákonných norem se důchodový věk v České republice pohybuje mezi 58 až 65 lety. Hlavním kritériem je rok narození a u žen pak může hrát roli i počet vychovaných dětí. Pro všechny občany narozené po roce 1971 je pak jednotný důchodový věk 65 let. (zákon č. 155/1995 Sb.)

2.2.1 Demografický vývoj ovlivňující starobní důchody v ČR

Pro správné vyhodnocení spoření na stáří je nutné se podívat na historii obyvatelstva v České republice, její demografický vývoj, ukazatele příjmů a výdajů, apod.

Jelikož důchodový systém v ČR je založen na tzv. vyživovací povinnosti (kdy jsou osoby na základě sociální solidarity povinny se podílet na financování příjmu seniorů), je důležitá skladba populace a její stárnutí. Údaje českého statistického úřadu (ze dne 9. 9. 2019) potvrzují, že již více než 20 let průměrný věk české populace stoupá. Poslední údaje z roku 2018 vyčíslily průměrný věk bez ohledu na pohlaví na 42,3 let.

Graf 1 Průměrný věk v ČR

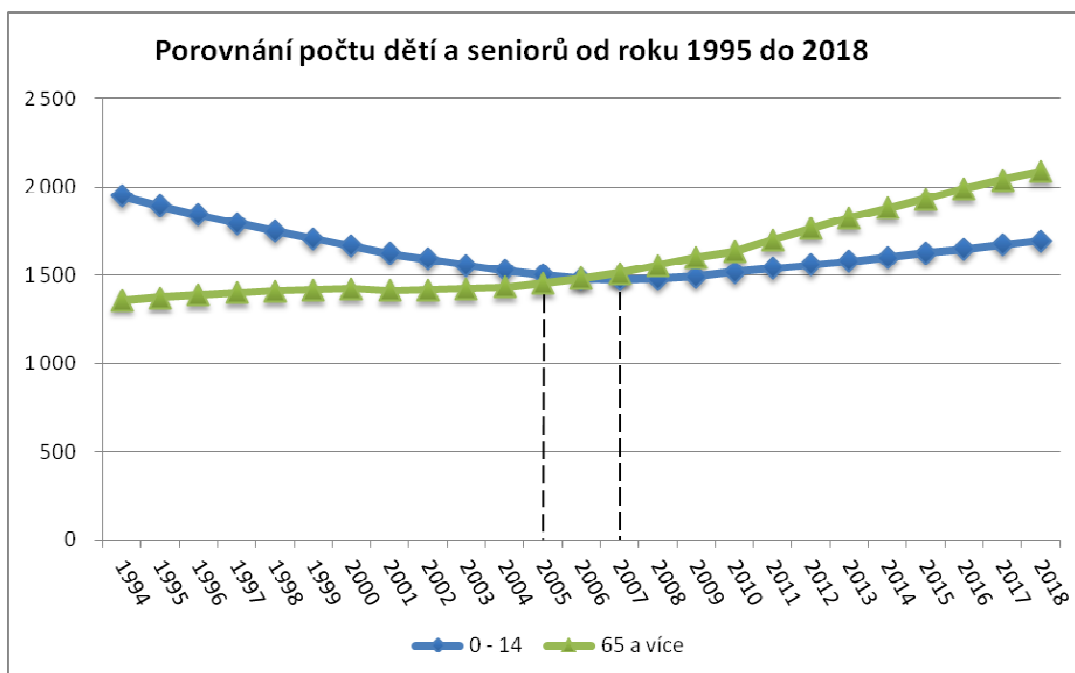

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Důležitějšími ukazateli jsou pak údaje o dožití a srovnání počtu seniorů a dětí, kteří jako mladá generace budou nést vyživovací povinnost pro budoucí seniory, stejně jako je tomu nyní.

Jak je z Grafu 2 zřejmé, v letech 2005 až 2007 došlo ke zlomu, kdy obyvatelé starší 65 let začali převyšovat počty dětí. Přestože v posledních letech opět dochází k navyšování počtu dětí, jde stále o nedostačující počet budoucí pracující generace. Spolu s nárůstem seniorů se zvyšuje i průměrný věk dožití.

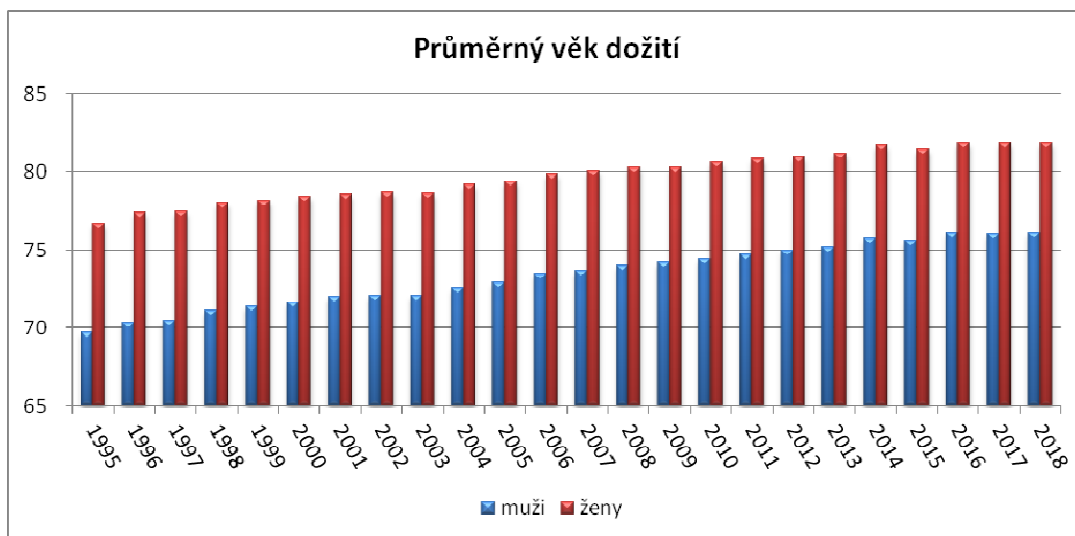
Graf 2 Srovnání počtu dětí a seniorů od roku 1995 do roku 2018

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Jak ukazuje níže uvedený Graf 3, je podle posledních údajů průměrný věk dožití u žen 81,8 let a 76 let u mužů. Jelikož je důchodový věk pro osoby narozené po roce 1971 již 65 let, je zřejmé, že muži mohou v důchodu žít i více jak 10 let a ženy pak i více než 16 let. Tento ukazatel je pak pro tuto práci hlavním aspektem pro výpočet úspor na stáří.

Graf 3 Průměrný věk dožití

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

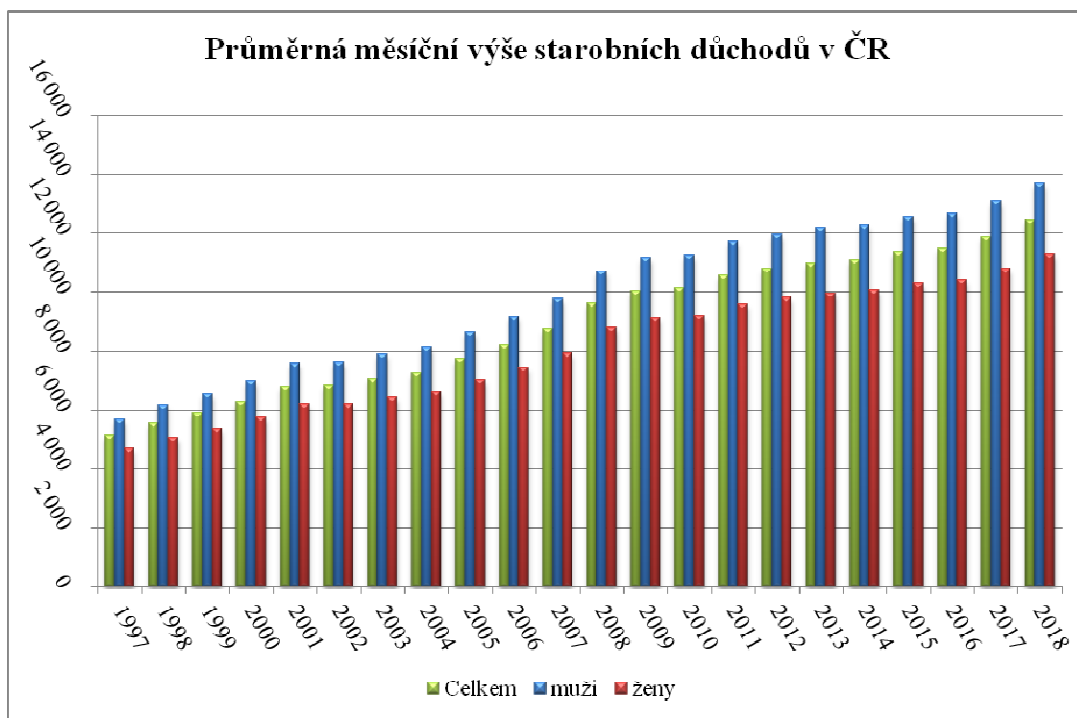

Pro výpočet ideálních úspor na stáří je třeba se zaměřit jak na výši důchodů, tak i mezd. V čase se oba tyto ukazatele zvyšují. V následující podkapitole uvedený Graf 4 znázorňuje, jakou rychlostí roste průměrný důchod v České republice.

2.2.2 Výše důchodu v ČR

Starobní důchody, jejich výše a forma jejich výpočtů jsou stanoveny zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Dávka, která bude pojištěnci vyplacena, se skládá ze základní a procentní výměry specifikované zákonem. (zákon č. 155/1995 Sb.)

Graf 4 Průměrná měsíční výše starobních důchodů v ČR

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Dle posledních údajů zveřejněných 17. 5. 2019 Českým statistickým úřadem byl v prosinci 2018 průměrný starobní důchod 12.435 Kč (muži 13.703 Kč, ženy 11.296 Kč). Jak vyplývá i z Grafu 4, za posledních 20 let došlo ke zdvojnásobení dávky starobního důchodu. (Český statistický úřad, 2019)

Ačkoli se průměrné příjmy v ČR od roku 2006 do konce roku 2018 zvýšily z 15.000 Kč na cca 29.000 Kč, průměrný důchod se za stejné období zvýšil z 8.000 Kč

na cca 12.500 Kč. Přestože mzdy se zvýšily v podstatě o 100%, starobní důchody byly navýšeny pouze o 56%.

Stanovení výše důchodů a jeho postupné navyšování v čase (viz. Graf 4) je ovlivněno jak makroekonomickými ukazateli, tak i demografickým vývojem společnosti.

2.3 Důchodové spoření (II. pilíř)

Při velké důchodové reformě účinné od 1. 1. 2013 byl aplikován II. pilíř důchodového systému. Jednalo se o důchodové spoření dle zákona č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření. Tato forma spoření byla v ČR možná pouze po dobu 3 let. Schválením zákona č. 376/2015, o ukončení důchodového spoření bylo rozhodnuto o zastavení tohoto spoření a jeho vyplacení účastníkům.

Důchodové spoření bylo možné chápat jako dobrovolné spoření na důchod, namísto placení důchodového pojištění. Mladí do 35 let měli možnost volby zapojení do důchodového spoření. Pokud se pro něj rozhodli, neměli následně možnost dřívějšího ukončení než v důchodovém věku. Toto omezení vycházelo z předpokladu, že ve věku 35 let již mají občané představu o svých následných cílech a budoucnosti. (Syrový, 2012)

Důchodové spoření je možné si představit jako jistou kombinaci I. a III. pilíře. Účastníkům, kteří se ke spoření přihlásili, byla „odpuštěna“ 3 % z důchodového pojištění (I. pilíře). Namísto toho se tato 3 % společně se 2 % z hrubé mzdy účastníka investovala do podílových fondů penzijních společností. Účastníci si touto formou mohli spořit na svůj důchod, namísto plateb do důchodového pojištění a výplaty těchto prostředků současným důchodcům. Do tohoto individuálního spoření vstupovali účastníci dobrovolně, výplata však byla možná pouze penzí v důchodovém věku. Jednou z nevýhod II. pilíře mohlo být následné snížení starobního důchodu. Jelikož účastníci odváděli do důchodového pojištění o 3 % méně, měl jim být následně snížen starobní důchod. (Rytířová, 2013)

Penze vyplácena ze spoření byla možná doživotním důchodem, doživotním důchodem s pozůstalostní penzí 3 roky, nebo důchodem na 20 let. Každá z těchto forem měla své výhody a nevýhody. Při vysokém věku dožití by senioři měli jistotu příjmu a zajištění v důchodovém věku. V případě dožití nízkého důchodového věku či případně nedožití se důchodu pak rodina účastníka o finance přišla. Varianta důchodu na 20 let pak

zajišťovala důchodci zajištění pouze na 20 let důchodového věku, ale v případě úmrtí byly prostředky vyplaceny dědicům. (Syrový, 2012)

Přestože důchodové spoření mohlo být variantou, jak se mladá generace mohla zajistit na stáří, bylo spoření zrušeno a vyplaceno účastníkům v posledním čtvrtletí roku 2016. Výplatou prostředků důchodové spoření zaniklo. (Ministerstvo financí, 2016)

2.4 Penzijní spoření (III. pilíř)

Dobrovolné spoření, které mohou účastníci v čase měnit, ukončovat či znovu zakládat, bylo při velké důchodové reformě zahrnuto pod III. pilíř tzv. penzijního spoření. Jelikož před rokem 2013 byla možnost dobrovolně spořit formou penzijního připojištění, je tato varianta společně s doplňkovým penzijním spořením součástí III. pilíře.

2.4.1 Penzijní připojištění se státním příspěvkem

Již od roku 1994, kdy vešel v účinnost zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, mají fyzické osoby možnost spořit si na stáří vlastními úsporami s podporou státu i mimo standardní důchodové pojištění. (zákon č. 42/1994 Sb.)

Penzijní připojištění umožňuje spořit fyzickým osobám starším 18 let, které mají na území ČR trvalý pobyt nebo jsou účastni důchodového pojištění ČR, ale mají bydliště na území jiného členského státu Evropské unie.

Připojištění se vyznačuje tím, že má účastník možnost spořit si dle svých možností, a to s podporou státu a případně i svého zaměstnavatele. O úspěchu této formy spoření svědčí i to, že před novelizací účinné k 1. 1. 2013 se penzijního připojištění účastnilo 4,5 mil. občanů.

V současné době již není možné založit smlouvu o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Tuto formu odkládání prostředků nahradilo po velké důchodové reformě doplňkové penzijní spoření. Osoby, které si před 30. 11. 2012 založily s penzijní společností smlouvu o penzijním připojištění, mají možnost si tyto smlouvy ponechat. Z tohoto důvodu se práce zaměřuje i na výhody této varianty spoření.

Součástí smluv o penzijním připojištění byl penzijní plán, který byl ke smlouvě připojen, a na který se smlouva odvolává. O případné změně penzijního plánu musí penzijní společnost vždy účastníky informovat, jelikož jeho změnou dochází automaticky i ke změně smlouvy.

Účastníci si s penzijní společností smluvně dohodnou výši příspěvku pro kalendářní měsíc. Dle §27 odst. 1 zákona č. 42/1994 Sb. nesmí být částka nižší než částka zakládající nárok na státní příspěvek. Před novelizací vznikala nárok na příspěvek od státu při vkladu 100 Kč. Proto bylo minimální částkou pro spoření ustanoveno 100 Kč měsíčně. Osoby mají současně možnost navýšení svého příspěvku během trvání smlouvy a to vždy od 1. dne následujícího měsíce. (zákon č. 42/1994 Sb.)

Vklady na penzijní připojištění nejsou omezeny pouze na účastníka, který smlouvu sjednal. S jeho svolením může k jeho spoření přispívat i jakákoli třetí osoba. Mezi tyto osoby patří i zaměstnavatelé, kteří mají možnosti poskytovat svým zaměstnancům benefity formou příspěvku na penzijní připojištění. V případě příspěvku od zaměstnavatele se na tuto část nevztahuje nárok na státní příspěvek.

Státní příspěvky byly zákonem č. 42/1994 Sb. určeny ve výši 50 Kč až 150 Kč. Po novelizaci roku 2013 se státní příspěvek na penzijní připojištění sjednotil s variantou doplňkového penzijního spoření. Aktuálně se státní příspěvek pohybuje mezi 90 Kč a 230 Kč měsíčně. (zákon č. 42/1994 Sb.)

Tabulka 1 Státní příspěvek na penzijní připojištění před rokem 2013

Výše příspěvku účastníka	Výše státního příspěvku
100 Kč až 199 Kč	50 + 40% z částky nad 100 Kč
200 Kč až 299 Kč	90 + 30% z částky nad 200 Kč
300 Kč až 399 Kč	120 + 20% z částky nad 300 Kč
400 Kč až 499 Kč	140 + 10% z částky nad 400 Kč
500 Kč a více	150 Kč

Zdroj: Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, vlastní zpracování

Základním účelem spoření do penzijního připojištění bylo získání nároku na starobní penzi, a tudíž navýšení příjmů v tzv. podzimu života. V rámci pravidelného spoření vzniká účastníkům nárok na 3 typy dávek, a to penzi, jednorázové vyrovnání a odbytné.

Stejně jako u důchodového pojištění je možné získat nárok na několik typů penze:

- starobní penze s podmínkou dosažení věku určeného penzijním plánem a min. 60 kalendářních měsíců pojištěné doby,
- invalidní penze je spojena s přiznáním invalidního důchodu III. stupně dle důchodového pojištění a minimálně 60 měsíci pojištěné doby,
- výsluhová penze se řídí penzijním plánem sjednaným při podpisu smlouvy, kde min. doba pojistné doby je 180 měsíců,
- pozůstalostní penze v případě, že účastník určil osobu, které náleží.

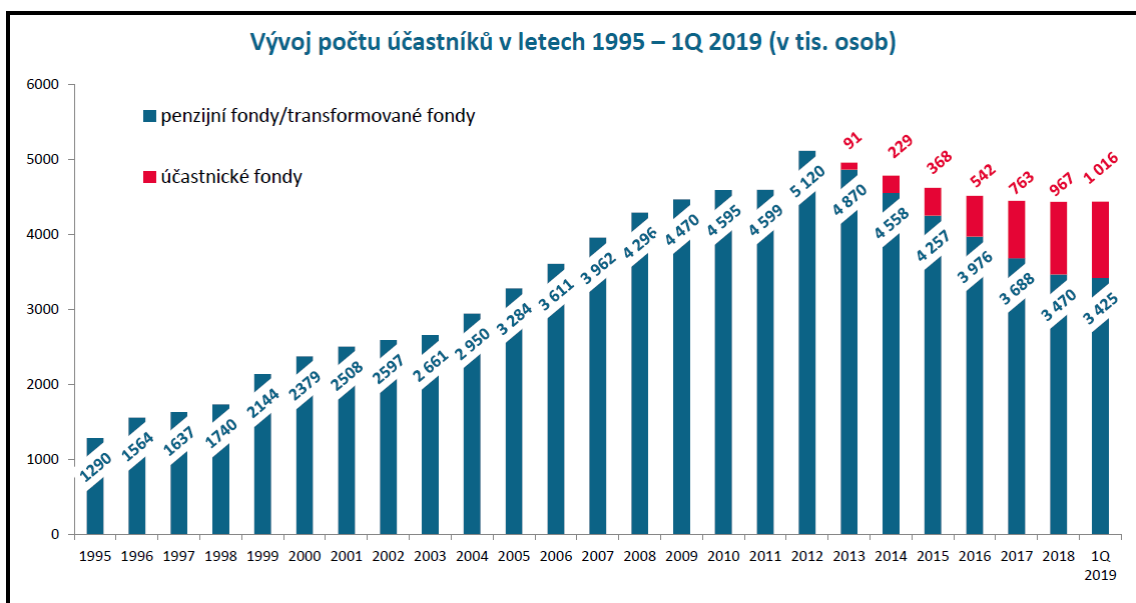
Účastníci se mohou rozhodnout čerpat naspořené prostředky namísto časově rozložené penze jednorázovým vyrovnáním. V případě splnění podmínek jednorázového vyrovnání dle penzijního plánu je penzijní společnost povinna prostředky vyplatit do 3 měsíců po doručení písemné žádosti o výplatu.

V případě, že účastníci nechtějí dodržet penzijní plán a z různých důvodů se rozhodnou penzijní připojištění ukončit předčasně, mají možnost požádat o odbytné. Na odbytné vzniká nárok po 12 měsících pravidelného spoření. Odbytné je účastníkovi vyplaceno nejpozději do 3 měsíců od dne doručení žádosti do penzijní společnosti. Na rozdíl od ostatních variant čerpání prostředků zahrnuje odbytné pouze příspěvky uhrazené účastníkem a podíl na výnosu. Státní příspěvky, které účastníkovi poskytl stát, je penzijní společnost povinna vrátit.

Dle § 25 zák. 42/1994 Sb. v případě úmrtí účastníka se prostředky mohou stát předmětem dědictví, pokud účastník do smlouvy neuvede osobu, které má penzijní společnost připojištění vyplatit. (zákon č. 42/1994 Sb.)

Dle dat uvedených Asociací penzijních společností byl největší nárůst účastníků tohoto spoření právě v roce 2012 (521.000 nových účastníků ročně), před účinností důchodové reformy a vznikem Účastnických fondů. (Asociace penzijních společností)

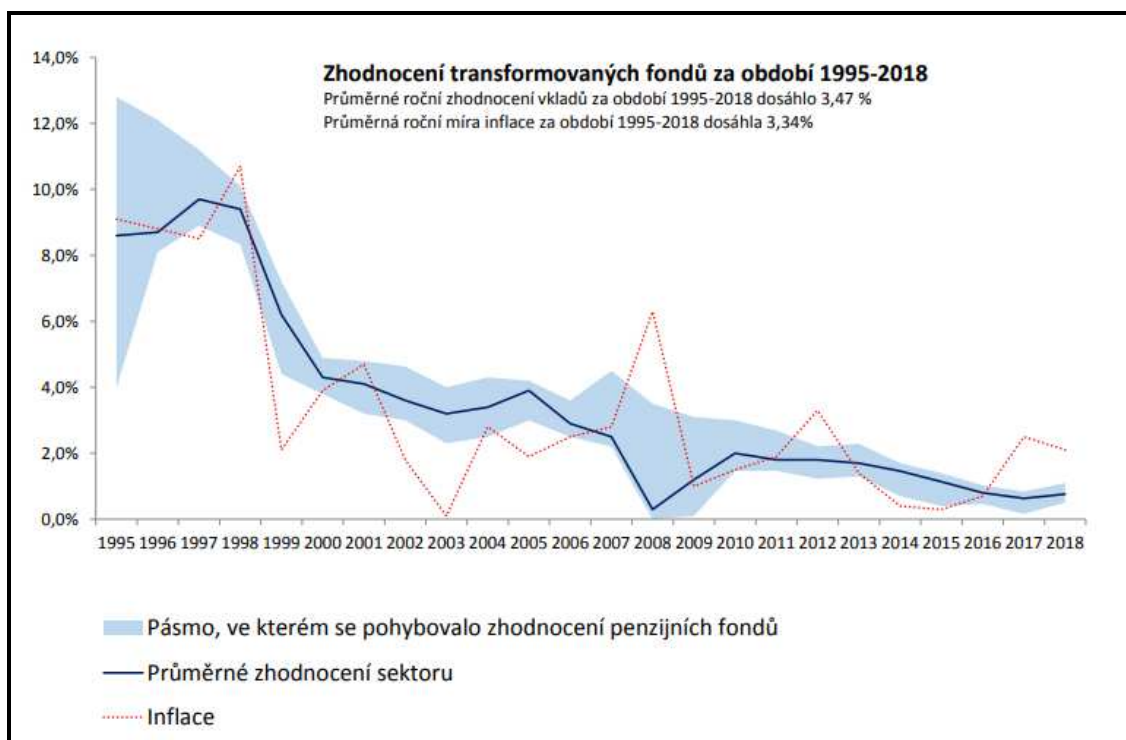
Obrázek 2 Vývoj počtu účastníků v letech 1995 a 1. kvartál roku 2019

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Od roku 1994, kdy byla v ČR možnost spoření formou penzijního připojištění, působilo na trhu 10 penzijních fondů. Penzijní společnosti České spořitelny a ČSOB po dobu více jak 10 let poskytovaly účastníkům možnost volby ze dvou penzijních fondů.

Obrázek 3 Zhodnocení transformovaných fondů

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR

Jak je zřejmé z Obrázku 3 a Přílohy I (Zhodnocení příspěvků účastníků penzijního připojištění), největší rozptyl výnosu penzijních fondů byl na počátku penzijního připojištění. Postupem času se rozdíly ve výnosnosti zmenšily, až na výjimečné období světové finanční krize letech 2008 až 2009. V tuto dobu byl rozdíl mezi nejvýnosnějším a nejhorším fondem až 3,5% p. a. (Asociace penzijních společností)

Od velké penzijní reformy účinné od ledna 2013 je možnost spoření prostřednictvím transformovaných fondů poskytovaných osmi penzijními společnostmi:

- Allianz penzijní společnost, a.s.
- AXA penzijní společnost, a.s.
- Conseq PS, a.s.
- Česká spořitelna – penzijní společnost, a.s.
- ČSOB Penzijní společnost, a.s.
- KB Penzijní společnost, a.s.
- NN Penzijní společnost, a.s.
- Penzijní společnost České pojišťovny, a.s.

Od roku 2016 byly tyto fondy schopny klientům získat výnos v maximální výši 1 % p. a. Těchto výsledků nedosahovaly fondy všech penzijních společností. Nabízí se tedy otázka, zda je stále vhodné spořit na stáří formou transformovaného fondu. (Asociace penzijních společností)

Nicméně, výsledky Asociace penzijních společností ČR uvádějí, že průměrné roční zhodnocení finančních prostředků v transformovaném fondu je 3,47 % p. a. To dle stejného zdroje převyšuje inflaci o 0,13 % p. a. Pro konkrétní klienty je třeba zohlednit volbu fondu a počátek spoření do penzijního připojištění. (Asociace penzijních společností)

2.4.2 Doplnkové penzijní spoření

Počátky doplňkového penzijního spoření, tzv. staronové formy spoření, lze najít v roce 1994, kdy vešel v účinnost zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Spoření, jak ho nyní známe, se řídí zákonem č. 427/2011 Sb. o doplňkovém penzijním spoření. Jde o tzv. III. pilíř důchodového systému. Jde o formu dobrovolného, pravidelného spoření, které je podporováno formou státních příspěvků a daňových úlev.

Oproti původnímu penzijnímu připojištění může účastníkem doplňkového penzijního spoření být jakákoli fyzická osoba. Účastníkem spoření tedy může být osoba jakéhokoli věku, a to i novorozenec, pokud se zákonní zástupci pro tuto formu spoření rozhodnou. K uzavření či změně smlouvy nepotřebují zákonní zástupci souhlasu soudu, jelikož se dle zákona jedná o běžnou záležitost.

Pro účast na doplňkovém penzijním spoření je nutný podpis písemné smlouvy mezi penzijní společností a účastníkem, případně jeho zákonným zástupcem. Podpisem smlouvy se penzijní společnost účastníkovi zavazuje shromažďovat a obhospodařovat vložené prostředky v účastnickém fondu. Prostředky účastníků jsou investovány dle zvolené strategie, která se v průběhu smlouvy může měnit. Následně je penzijní společnost povinna účastníkovi vyplácet dávky či vyrovnání dle znění zákona č. 427/2011 Sb. Jediné, k čemu se podpisem smlouvy zavazuje účastník, je hrazení příspěvků. (zákon 427/2011 Sb.)

Při podpisu smlouvy má účastník možnost stanovit osobu nebo osoby, kterým vznikne nárok na jednorázové vyrovnání či odbytné v případě úmrtí účastníka. Tuto osobu lze v čase měnit, případně doplnit.

Prostředky hrazené ve prospěch účastníka jsou ve třech formách, a to:

- příspěvek účastníka,
- příspěvek zaměstnavatele,
- státní příspěvek.

Účastníci doplňkového penzijního spoření mohou platit příspěvek pouze u jedné penzijní společnosti. Výši příspěvku si volí účastník sám. Jeho minimální výše je však 100 Kč měsíčně. Přestože se příspěvek stanovuje na měsíční frekvenci, může si účastník smluvně sjednat jinou variantu plateb. Účastník musí pouze uhradit smluvený příspěvek do konce stanoveného kalendářního období. Během trvání smlouvy může účastník měnit nejen frekvenci, ale i výši příspěvku. Tato změna je vždy platná od následujícího měsíce. Účastník může výši příspěvku navyšovat a případně snižovat, vždy s ohledem na svoji aktuální životní situaci. Mezi příspěvky účastníka se počítá i hrazené spoření třetí osobou, např. prarodiče ve prospěch svého vnuka, apod. (zákon 427/2011 Sb.)

Zaměstnavatelé mají možnost přispívat svým zaměstnancům na doplňkové penzijní spoření, ale vždy se souhlasem zaměstnance. Příspěvek ze strany zaměstnavatele je účastník povinen nahlásit penzijní společnosti.

Zákon současně definuje nárok na státní příspěvek, jehož získání je podmíněno:

- trvalým pobytem na území ČR, nebo
- bydlištěm v jiném členském státě EU a současně:
  - o účastí na důchodovém pojištění ČR,
  - o požíváním důchodu z důchodového pojištění ČR,
  - o účastí na veřejném zdravotním pojištění ČR.

Státní příspěvek se účastníkům spoření vyplácí za každý kalendářní měsíc, ve kterém účastníci uhradili příspěvek v minimální výši (viz Tabulka 2). Přestože je minimální požadovaný příspěvek účastníka 100 Kč, nárok na státní příspěvek je podmíněn částkou 300 Kč. (zákon 427/2011 Sb.)

Výše státního příspěvku je odvozena z měsíčního příspěvku účastníka. Pokud je příspěvek hrazený účastníkem ve výši 300 Kč až 999 Kč, je výše státního příspěvku stanovena jako součet 90 Kč a 20 % z částky nad 300 Kč. Výše státního příspěvku se pak zaokrouhuje na celé koruny dolů. Maximálního státního příspěvku ve výši 230 Kč mohou účastníci dosáhnout spořením měsíční částky 1000 Kč a vyšší.

Tabulka 2 Státní příspěvek na penzijní spoření od roku 2013

Výše příspěvku účastníka	Výše státního příspěvku
100 Kč až 299 Kč	0 Kč
300 Kč	90 Kč
400 Kč	110 Kč
500 Kč	130 Kč
600 Kč	150 Kč
700 Kč	170 Kč
800 Kč	190 Kč
900 Kč	210 Kč
1000 Kč a více	230 Kč

Zdroj: Zákon č. 427/2011 Sb. o doplňkovém penzijním spoření, vlastní zpracování

2.4.2.1 Účastnický fond

Zákon o doplňkovém penzijním spoření specifikuje účastnický fond jako soubor majetku, který náleží všem účastníkům a jiným osobám, na které přešlo právo vyplacení peněžních prostředků účastníka. Majetek fondu, který je tvořen peněžními prostředky z příspěvků účastníků, zaměstnavatelů a státních příspěvků je obhospodařován penzijní společností a to na jméno penzijní společnosti, ale na účet účastníků. Do tohoto majetku se zahrnují i prostředky převedené z jiných účastnických fondů, či transformovaných fondů penzijního připojištění. (Penzijní spoření a připojištění, 2016)

Pokud chce penzijní společnost poskytovat možnost doplňkového penzijního spoření, je povinna vést Povinný konzervativní fond. Mimo něj pak může vytvářet a obhospodařovat i jiné účastnické fondy. (Penzijní spoření a připojištění, 2016)

Účastnický fond může být založen pouze penzijní společností, a to na základě schválení žádosti Českou národní bankou. Udělení povolení ke vzniku nového fondu je vždy na dobu neurčitou v případě splnění podmínek stanovených odst. 2, § 96 zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření. (Penzijní spoření a připojištění, 2016)

Zákon jasně definuje, do jakých finančních nástrojů mohou být prostředky účastnického fondu zainvestovány. Povinný konzervativní fond má určena přísnější kritéria pro volbu dluhopisů, peněžních nástrojů, vkladů či cenných papírů. Majetek v konzervativním fondu musí být vždy měnově zajištěn. (Penzijní spoření a připojištění, 2016)

Všechna tato omezení pro investování povinného konzervativního fondu jsou zavedeny za účelem ochrany účastníka. Jelikož účastníkem může být jakákoliv osoba, je nutné zajištění velmi opatrného způsobu investice pro neinvestory, či velmi opatrné účastníky. Jelikož finanční prostředky vložené do účastnických fondů nejsou garantovány, je kladen velký důraz na rizikovost a zajištění investice. (Penzijní spoření a připojištění, 2016)

V České republice působí 8 penzijních společností (viz. strana 22) , které mimo povinného konzervativního fondu poskytují další 2-3 fondy různých investičních strategií. (Asociace penzijních společností 2019)

Účastnické fondy, které jsou na trhu penzijního spoření k dispozici, jsou fondy kolektivního investování. Smyslem kolektivního investování je nákup akcií, dluhopisů a

dalších investičních nástrojů správcem fondu, který nakoupí cenné papíry pro všechny účastníky (klienty) kolektivně. Tím vznikne podílový fond, kdy mají i klienti s nižšími měsíčními prostředky pro investici možnost zakoupit různou skladbu cenných papírů, které by si samostatně nemohli dovolit. (Rubeš, 2013)

2.4.2.2 Výnosnost účastnických fondů

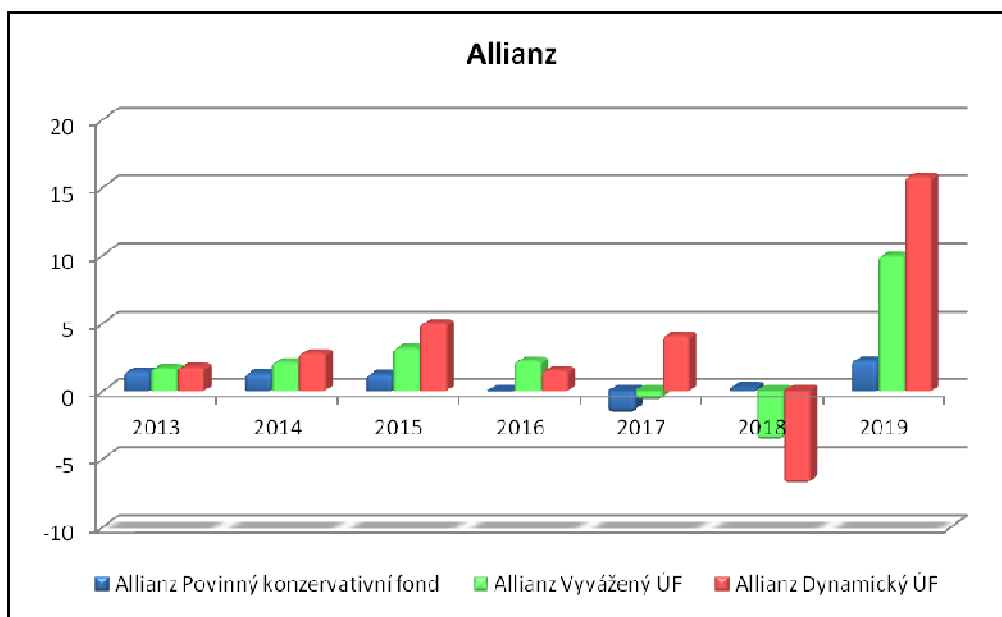
Účastnické fondy mají oproti původním transformovaným fondům velkou výhodu v možné volbě investiční strategie. Dá se říci, že stejně jak je každý člověk jiný, tak si každý může sám subjektivně vybrat, jaká jeho investiční strategie bude. Penzijní společnosti umožňují kombinací nabízených fondů dané společnosti. Je na klientovi, zda zvolí opatrnější možnost zhodnocení finančních prostředků nebo velmi odvážnou, zaměřenou na akcie.

Přestože účastnické fondy negarantují svým účastníkům kladné výnosy (v jednotlivých letech mohou být v záporných hodnotách), není tato varianta pro účastníky nevýhodná. Jelikož je toto spoření určeno na stáří, nemá být pro klienty prioritou meziroční garance kladného zhodnocení, ale dlouhodobý výnos a zhodnocení úspor, které mohou odvážnější investice nabídnout. Penzijní společnosti i přesto nabízí konzervativním klientům možnou garanci, často na základě určitých podmínek. Aby však měla garance pro klienty opravdový smysl, nesměla by garantovat vložené prostředky, ale výnos ve výši inflace. (Syrový, 2012)

Dle údajů zveřejněných Asociací penzijních společností je zřejmé, že účastnické fondy různých penzijních společností mají za dobu svého trvání rozdílnou výnosnost. Tyto rozdíly vznikají nejen volbami investičních nástrojů a strategiemi fondu, ale například i počátečním vkladem vlastních prostředků penzijní společnosti při založení fondu. Tento rozdíl je zřejmý z grafu uvedeného v Příloze III, při srovnání Globálního akciového účastnického fondu společnosti Conseq a ostatních akciově založených Dynamických účastnických fondů penzijních společností. Přestože společnost Conseq dokázala od počátku dosáhnout výnosu více jak 60 %, ostatní fondy podobné investiční strategie dosahují maximálně 40 %. Jak je zřejmé z grafů výnosností v čase u konkrétních společností, úspěch celkové výnosnosti Globálního akciového účastnického fondu je založen na výnosu v prvním roce fungování.

Zpracované, níže uvedené grafy pak poukazují na již zmíněný fakt, že není natolik důležité, kolik účastnické fondy vydělají či prodělají v jednom roce. Důležité je jejich dlouhodobé fungování a dlouhodobé investiční strategie, které mají účastníkům penzijního připojištění přinést co nejlepší zhodnocení a základ úspor pro tzv. podzim života.

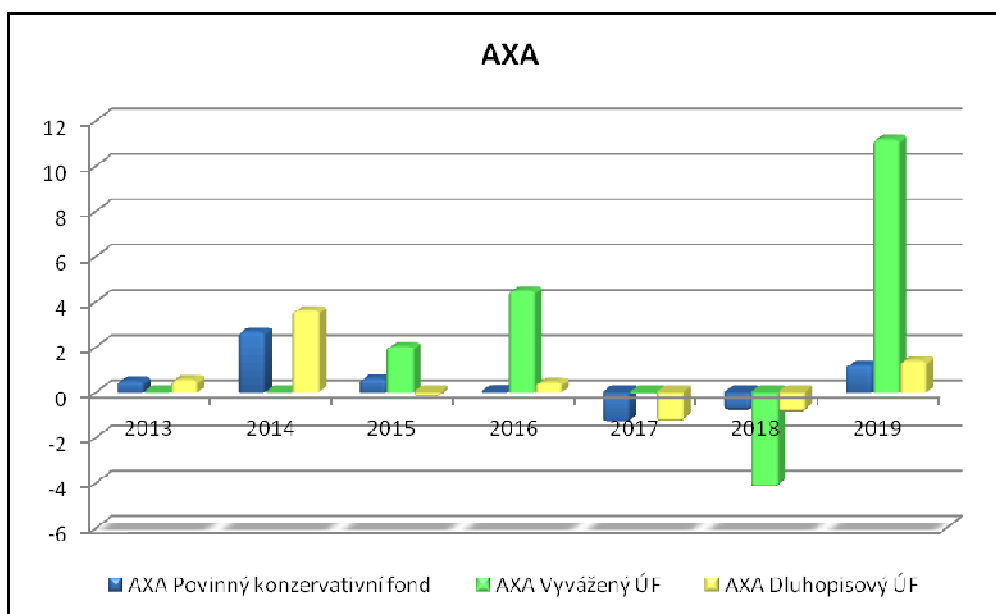
Graf 5 Allianz - výnosnost účastnických fondů

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

Při pohledu na výnosnost konkrétních společností je zřejmé, že v případě účastnických fondů společnosti Allianz (výše uvedený Graf 5) je vhodné volit dlouhodobější strategie a odvažnější formy investování. Mimo úspěšného roku 2019, povinný konzervativní fond i Vyvážený účastnický fond klientům nepřinesly více než 5 %. Což není ani 2,1 % ročního výnosu. Úspory účastníků jsou pak i nadále znehodnoceny inflací.

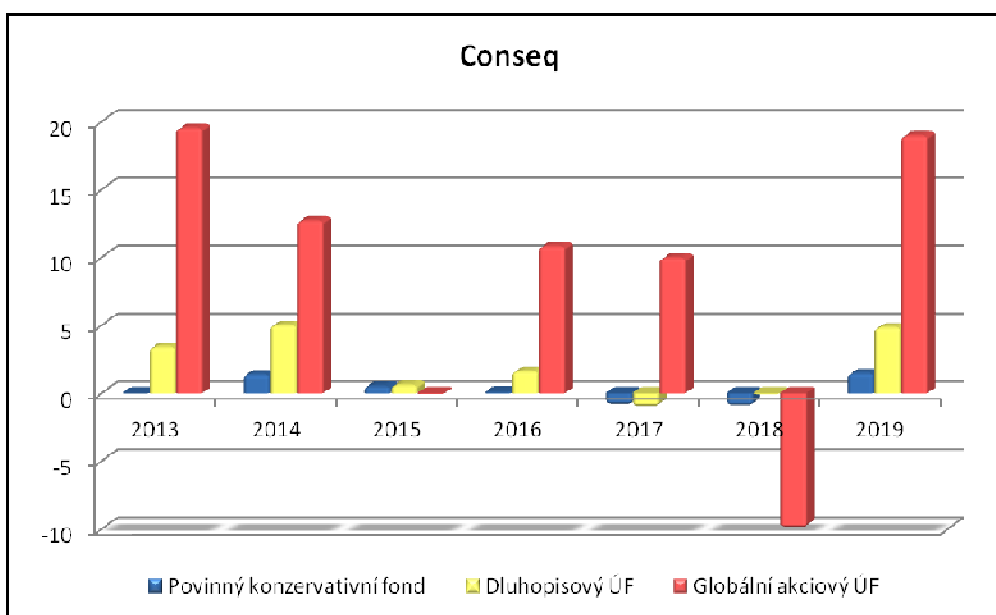
Graf 6 AXA - výnosnost účastnických fondů

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

V případě fondů penzijní společnosti AXA (Graf 6) je nejvýnosnější variantou Vyvážený účastnický fond, který na trhu působí od roku 2015 jako náhrada smíšeného fondu AXA. V tomto spojení dokázaly za 5 let účastníkům přinést max. výnos 13,5 %, v ročním vyjádření pak jde pouze o 2,67 % p. a.

Graf 7 Conseq - výnosnost účastnických fondů

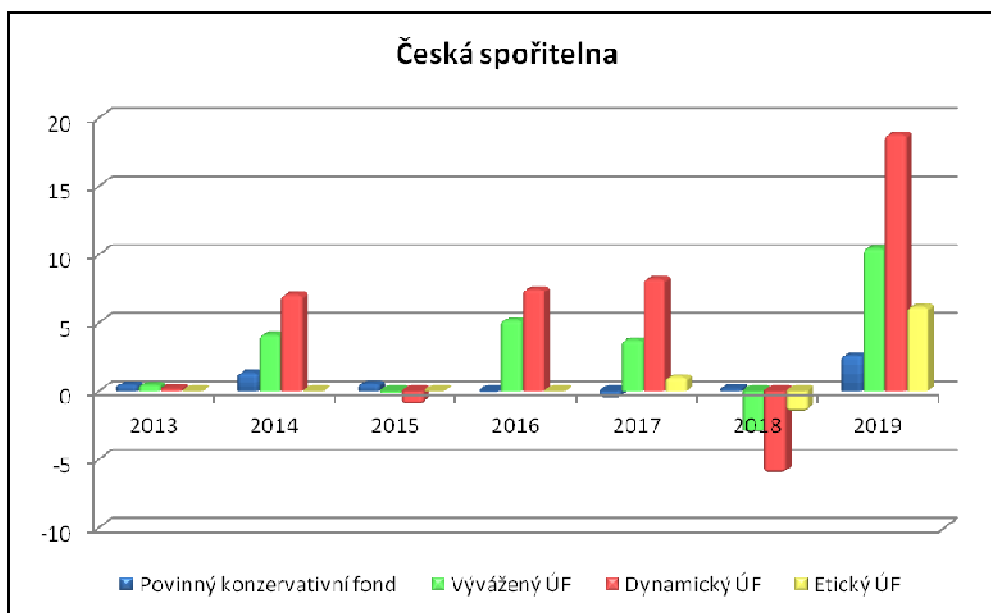

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

Jak již bylo zmíněno výše, díky počáteční dobré strategii penzijní společnosti Conseq je od vzniku účastnických fondů nejúspěšnějším fondem Globální akciový, který v celku klientům vydělal nejvyšší výnos. S výjimkou roku 2015 a 2018 fond generuje svým klientům více jak 9 % p. a. Nejlepší výnosy přinesl Globálnímu akciovému fondu první rok 2013 a následně rok 2019. Dobře se dá hodnotit i dluhopisový fond, který klientům přinesl v průměru 2 % p. a., což je alespoň částečně srovnatelné s inflací.

Účastníkům preferujícím fondy České spořitelny je vhodné doporučovat jak Vyvážený, tak Dynamický fond. Z Grafu 8 je zřejmé, že oba fondy v letech 2014, 2016 a 2017 byly schopny generovat výnos okolo 5 % ročně. I přes nepřízeň roku 2018 se následně výnosy roku 2019 vyšplhaly k 10 % p. a. u Vyváženého fondu, u Dynamického pak až nad 15 % ročního výnosu. Pro dlouhodobost investičního nástroje je samozřejmě vhodnější Dynamická varianta zhodnocení, ale výnosnou strategií při zohlednění inflace je v případě České spořitelny právě Vyvážená forma účastnického fondu. Nejúspěšnějším rokem od počátku vzniku doplňkového penzijního spoření byl rok 2019, který účastníkům i v nejkonzervativnější variantě přinesl 2,59 %.

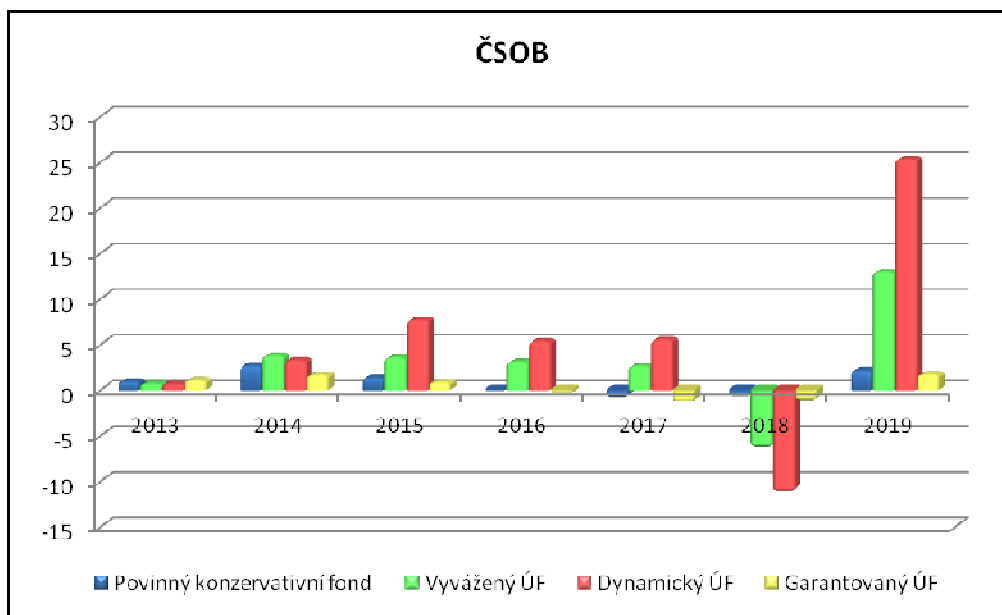
Graf 8 Česká spořitelna - výnosnost účastnických fondů

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

Přestože výnosy ČSOB penzijní společnosti měly do roku 2018 i se svým Dynamickým účastnickým fondem průměrný výnos cca 2 % p. a., s ohledem na Dynamičnost fondu byl tento výsledek srovnatelný s dluhopisovými či vyváženými fondy jiných společností.

Graf 9 ČSOB - výnosnost účastnických fondů

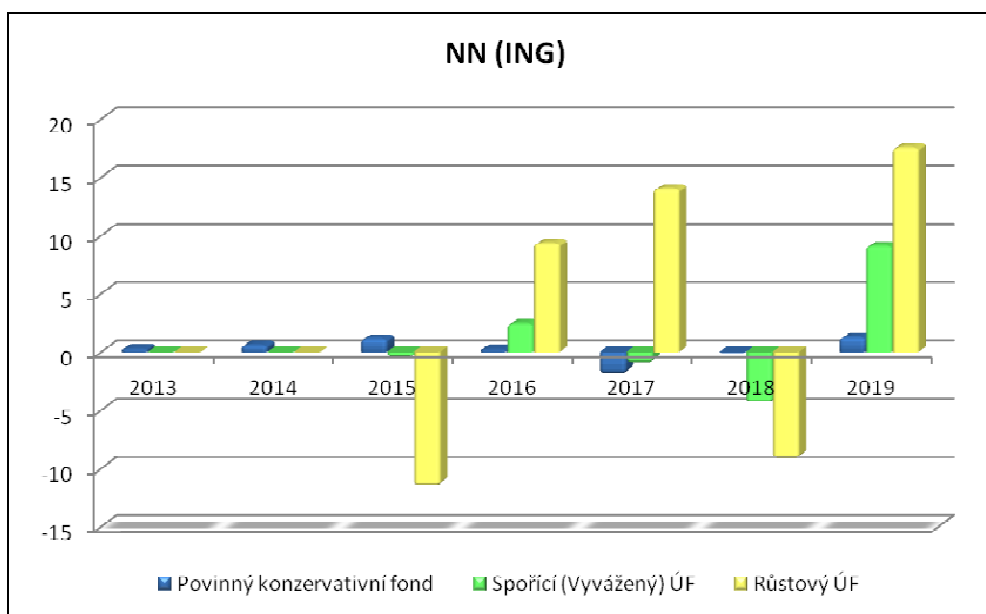

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

Důležitým rokem pro penzijní spoření ČSOB Penzijní společnosti byl rok 2019, kdy Dynamický účastnický fond vydělal svým účastníkům nejvíce mezi konkurenty, a to necelých 25 %. Z tohoto faktu je zřejmé, že pokud klienti ČSOB chtějí v dlouhodobém horizontu dosáhnout co nejlepších výsledků, je třeba se zaměřit právě na Dynamické strategie.

Následující Graf 10, obsahující výnosy účastnických fondů NN (ING), zahrnuje ukázkovou variantu kolísání výnosnosti účastnických fondů v čase. Za ukázkou je možné chápat výnosnost Růstového účastnického fondu, který sice dokázal třikrát vygenerovat vysoké výnosy, ale stejně tak je dokázal v jiných letech ztratit. Výnos za rok 2019 momentálně přináší účastníkům 17,5 % výnosu, bohužel je to prozatím i celkový výnos za dobu fungování fondu. Před rokem 2019 měli účastníci těchto fondů v podstatě nulové výnosy. Díky úspěšnému roku 2019, který přinesl výnos, jsou prostředky zhodnoceny a účastníkům vyčísleny výnosy. Při zohlednění inflace jsou však tyto prostředky stále znehodnoceny.

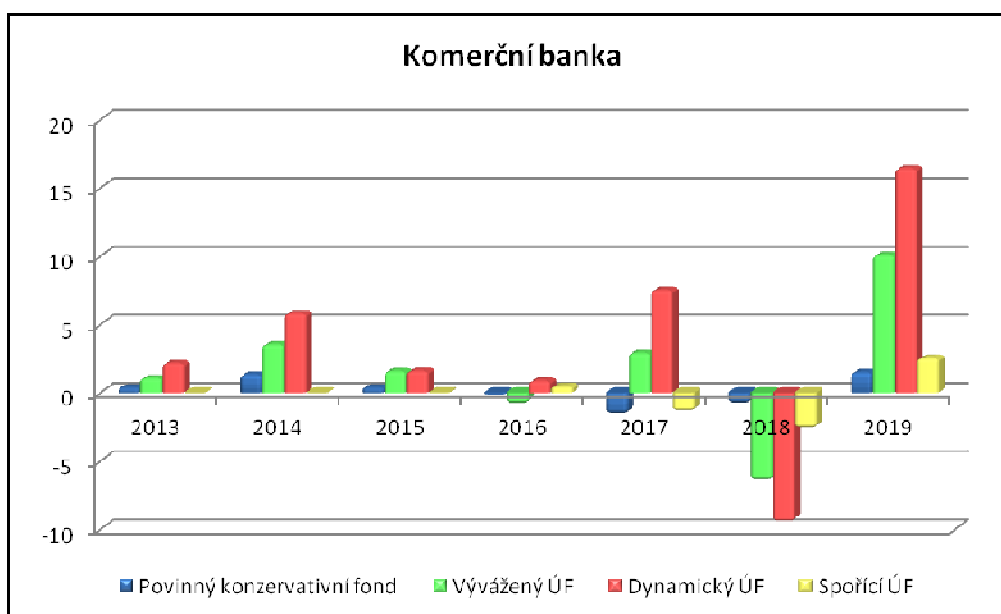
Graf 10 NN (ING) - výnosnost účastnických fondů

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

Podobný scénář je pak u účastnických fondů Komerční banky, kdy výnosy srovnatelné v čase s inflací generuje pouze Dynamický fond. Díky výnosu za rok 2019, přesahuje zhodnocení Dynamického účastnického fondu v průměru 3,5 % p. a. Jde sice o zhodnocení přesahující inflaci, avšak o nejúspěšnější fond této penzijní společnosti. Opět tedy záleží na dlouhodobém horizontu investice. Opatrnější varianty zhodnocení nejsou při zohlednění inflace výdělečné.

Graf 11 Komerční banka - výnosnost účastnických fondů

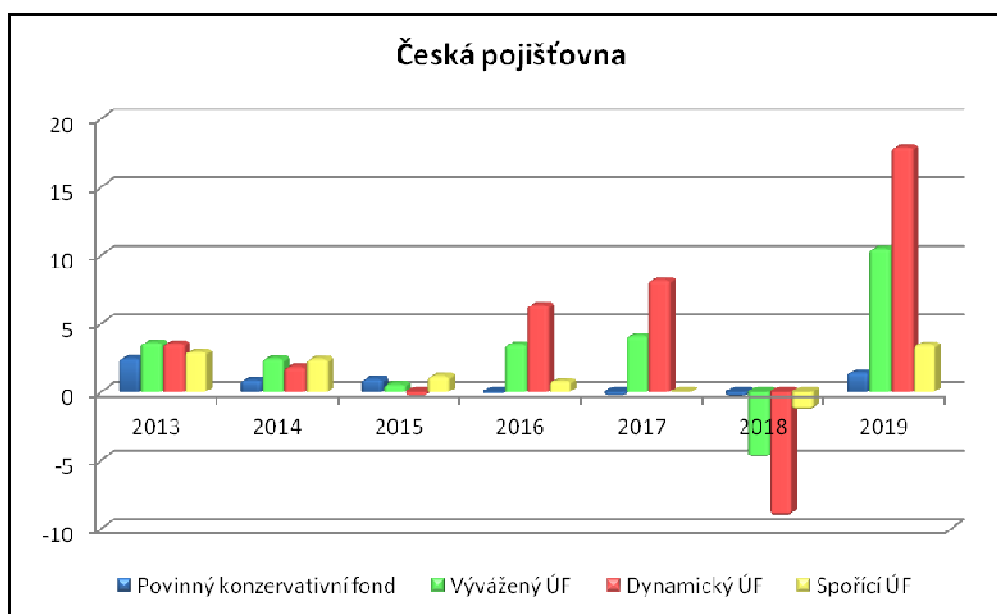

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

Mezi nejúspěšnější účastnické fondy je možné zařadit účastnické fondy České pojišťovny (od července 2020 Generali penzijní společnosti). Přestože do roku 2018 dokázal Dynamický fond vygenerovat v podstatě totožný výnos jako Vyvážený účastnický fond, jsou oba zajímavou volbou pro spoření na stáří. Rok 2019 byl pro oba tyto fondy úspěšný, jelikož opatrnější, vyvážená varianta přinesla účastníkům 10 % a dynamická necelých 18 % ročního výnosu. Povinný konzervativní fond sice 3 roky po sobě generoval v podstatě nulový výnos, účastníkům se však v rámci spoření na důchod doporučují odvážnější varianty. V tomto případě je tedy vhodné vybírat mezi Vyváženým a Dynamickým fondem. Oba svojí strategií dokázaly vygenerovat výnosy odpovídající či převyšující inflaci.

Graf 12 Česká pojišťovna - výnosnost účastnických fondů

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

Vliv inflace na zhodnocení účastnických fondů

Inflace jde podle ČNB definovat jako opakovaný růst cen v ekonomice. Vždy sledujeme růst cen v dané ekonomice, který způsobuje pokles reálné hodnoty peněz či měny. V případě inflace pak obyvatelé dané země nakoupí tzv. stejný koš zboží a služeb draž než v předchozích letech, tedy zaplatí za něj více. Pokud většina těchto cen v čase klesá, pak tento jev definujeme jako deflaci. (Česká národní banka, 2019)

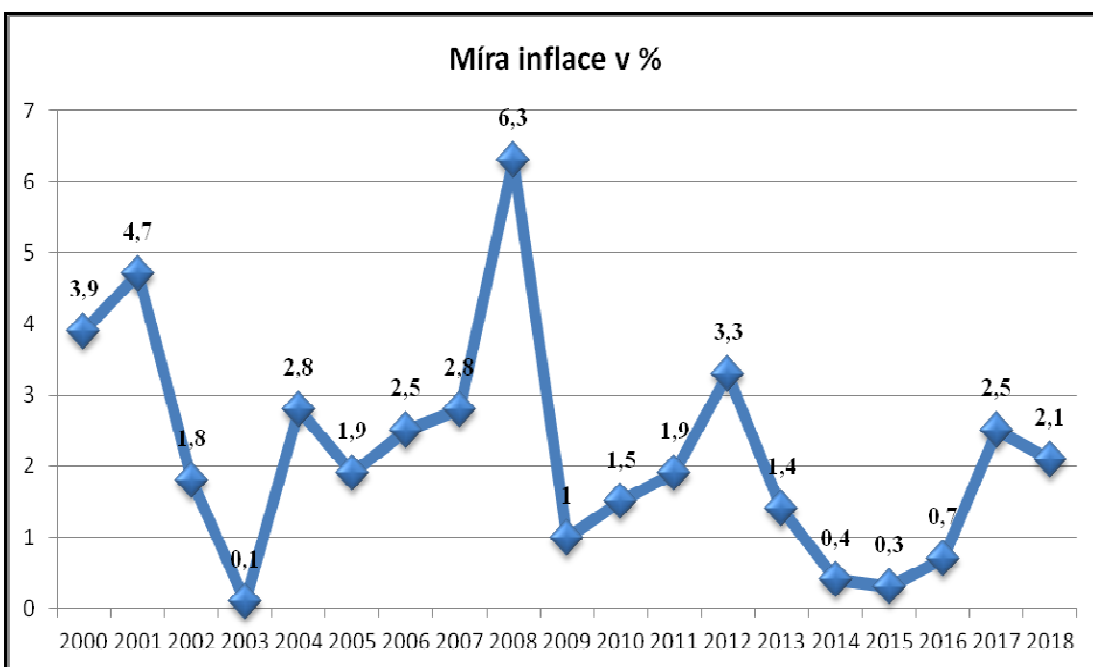
Inflace či deflace jsou určeny tzv. indexem spotřebitelských cen, které jsou v ČR sledovány Českým statistickým úřadem. Do roku 2017 jsou indexy vyčísleny dle

Klasifikace individuální spotřeby (CZ-COICOP), od roku 2018 pak podle Evropské klasifikace individuální spotřeby dle účelu (ECOICOP). (Český statistický úřad, 2019)

Z níže uvedeného Grafu 13 vyplývá, že průměrná inflace v ČR za posledních 19 let činí 2,2 %. Dle ČNB pak inflace pro červenec 2019 vychází 2,9 %, což je nad průměrem posledních let. (Česká národní banka, 2019)

Pro účel této práce je tedy zřejmé, že pro obyvatele České republiky je nutnost zhodnotit úspory či finanční prostředky v ideálním případě více než 2 % ročně, aby si ve stáří mohli dovolit totéž co nyní. Při zhodnocení více jak 2 % p. a. je pak možno tvrdit, že jejich úspory neztratí na hodnotě.

Graf 13 Míra inflace v %

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

2.4.2.3 Možnost převodu z transformovaného fondu

Účastníci, kteří spoří formou penzijního připojištění a chtěli by využít výhod doplňkového penzijního spoření, mohou využít možnosti přestupu. Účastník se může současně rozhodnout, v jaké penzijní společnosti chce Doplňkové penzijní spoření založit.

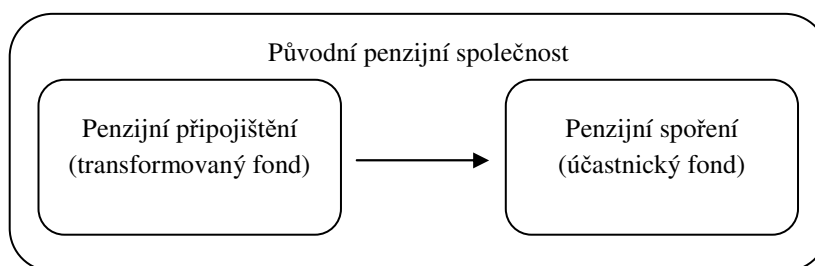
Přestup v rámci jedné penzijní společnosti

Pro přestup z transformovaného fondu je nutné, aby si účastník sjednal smlouvu o doplňkovém penzijním spoření u stejné penzijní společnosti, u které má sjednáno penzijní připojištění (transformovaný fond). Společně se smlouvou pak účastník podepíše výpověď penzijního připojištění s žádostí o převod prostředků na nově vzniklou smlouvu. Výpovědní doba penzijního připojištění je max. 2 měsíce. Finanční prostředky je pak penzijní společnost povinna z transformovaného fondu převést do účastnického max. do 3 měsíců od zániku smlouvy o penzijním připojištění. (zákon č. 427/2011 Sb.)

Dle zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření se účastníkům do doby penzijního spoření započítává i doba, po kterou spořili formou připojištění. Penzijní společnost je povinna prostředky účastníka zaevidovat tak, jak byly uhrazeny do penzijního připojištění. Účastník má tedy i po převodu odlišeny své příspěvky, příspěvky zaměstnavatele, státní příspěvky a výnosy z hospodaření fondu (zákon č. 427/2011 Sb.)

Účastník si nadále spoří formou penzijního spoření u totožné penzijní společnosti, a to dle kritérií (výše příspěvku, investiční strategie), kterou si definoval ve smlouvě. Prostředky, které byly převedeny ze smlouvy o penzijním připojištění, jsou pak investovány dle klientem zvolené investiční strategie.

Obrázek 4 Převod v rámci jedné společnosti

Zdroj: Vlastní zpracování

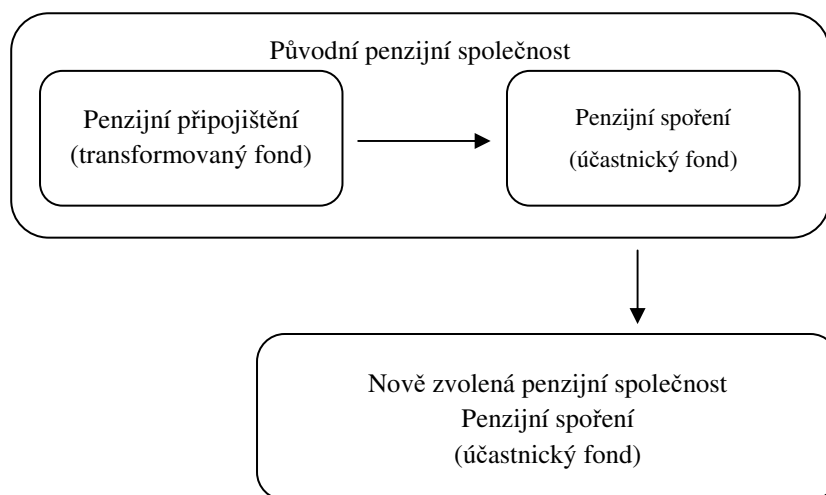
Přestup do jiné penzijní společnosti

Pokud se účastník rozhodne využít penzijního spoření od jiné penzijní společnosti, je proces rozšířen o jeden krok. V prvotní fázi musí účastník absolvovat výše uvedený proces převodu penzijního připojištění na penzijní spoření u původní penzijní společnosti. Ve chvíli, kdy jsou prostředky převedeny, může dojít k převodu do jiné penzijní společnosti.

Účastník si sjedná smlouvu o doplňkovém penzijním spoření ve zvolené penzijní společnosti a současně podá výpověď smlouvy o doplňkovém penzijním spoření v původní penzijní společnosti. Součástí výpovědi je žádost o převod prostředků na novou smlouvu. Výpovědní lhůta je max. 1 měsíc. Penzijní společnost má pak max. 1 měsíc od zániku smlouvy k převodu finančních prostředků.

Původní penzijní společnost informuje klienta o potvrzení výpovědi, kde mu současně oznámí termín ukončení smlouvy. Jelikož smlouvy musí mít návaznost, je možné novou smlouvu založit s účinností až po řádném ukončení původní smlouvy.

Obrázek 5 Převod mezi společnostmi

Zdroj: Vlastní zpracování

Převod penzijního spoření mezi společnostmi je možný i v případě, kdy si účastník nespořil formou penzijního připojištění. Účastníci se mohou během trvání svého penzijního spoření rozhodnout, u jaké penzijní společnosti chtějí spořit. Současně mají možnost penzijní společnost za dobu penzijního spoření měnit i opakovaně. Zákon 427/2011 Sb., o penzijním spoření definuje pro tento případ možnost poplatku za převod penzijního spoření až 800 Kč. Dle aktuálních sazebníků penzijního společností je tento maximální poplatek účtován tomu účastníkovi, který se pro změnu penzijní společnosti rozhodne dříve než po 5 letech pravidelného spoření.

2.4.2.4 Ukončení doplňkového penzijního spoření

Jelikož hlavním smyslem doplňkového penzijního spoření je stárání úspor a prostředků na stáří, jsou horizonty pro spoření převážně dlouhodobé. V ideálním případě i více než 30 let. V rámci těchto dlouhodobých horizontů je však i pravděpodobnost neočekávaných výdajů či finančních potřeb, kdy účastníci musí použít prostředky penzijního spoření předčasně. Z těchto důvodů je v zákoně č. 427/2011 Sb. o doplňkovém penzijním spoření zaneseno i několik možností ukončení doplňkového penzijního připojištění.

Možnosti ukončení penzijního spoření jsou definovány níže. Příklady vysvětlující některé z variant výpovědí a žádosti o výplatu penzijního spoření jsou pak uvedeny v praktické části této práce.

Odbytné

Tato forma ukončení doplňkového penzijního připojištění dovoluje účastníkům ukončit smlouvy po 2 letech pravidelného spoření, a to bez omezení věku. Ukončení formou odbytného má však za následek odebrání poskytnutých státních příspěvků a zdanění jak výnosů, tak případných příspěvků zaměstnavatele.

Odbytné i přes své nevýhody je často využíváno mladšími generacemi zaměstnanců, kteří ve spoření vidí spíše variantu získání vyššího ohodnocení od zaměstnavatele s nižší úrovní zdanění.

Výše vyplaceného odbytného odpovídá hodnotě ke dni doručení výpovědi neboli žádosti o ukončení penzijního spoření. Hodnotu odbytného je penzijní společnost povinna vyplatit do jednoho měsíce ode dne doručení žádosti o jeho výplatu. (zákon č. 427/2011 Sb.)

Pro účastníky, kterým spoření založili rodiče během dětství, zákon umožňuje variantu částečného odbytného. V tomto případě má účastník při dovršení 18 let a 10 letech pravidelného spoření možnost výběru jedné třetiny vložených prostředků. Smlouva o doplňkovém spoření však dále platí a účastník si dále měsíčně přispívá. V této variantě jsou pak účastníkovi zdaněny pouze výnosy. Jedná se o variantu, kdy mladí lidé mohou část naspořených prostředků využít dle své aktuální potřeby, ale přesto neukončit spoření pro stáří.

Invalidní penze

Jelikož základním smyslem penzijního spoření je podpořit sám sebe v době důchodu, je zákonem definována i možnost, kdy se účastník bez ohledu na věk stane invalidním III. stupně. Podmínkami pro vyplacení invalidní penze je pravidelné spoření po dobu 3 let a současně výplata penze dle volby účastníka, minimálně však po dobu 3 let. Účastník má v tomto případě nárok jak na státní příspěvky, tak i nezdaněné výnosy.

Při žádosti o výplatu invalidní penze si účastník stanoví buď vyšší vyplácené dávky, nebo počet splátek, které jsou vypláceny minimálně 4x do roka, nejméně po dobu 3 let. Minimální výše jedné splátky je 500 Kč. Výplatu invalidní penze je penzijní společnost povinna zahájit nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po podání žádosti. (zákon č. 427/2011 Sb.)

Předdůchod

Účastníci spoření mají nárok na čerpání předdůchodu a to v případě, kdy si pravidelně spoří minimálně po dobu 5 let a podaří se jim naspořit povinnou minimální částku. Minimální částka se odvíjí od průměrné mzdy předcházejícího roku před začátkem čerpání dávky.

Nárok na předdůchod vzniká nejdříve 5 let před nárokem na starobní důchod. Účastníci mohou dávky čerpat minimálně 2 roky a maximálně pak 5 let. Potřebná částka naspořená pro možnost čerpání předdůchodu je určena jako násobek počtu měsíců čerpání předdůchodu a 30% průměrné mzdy předcházejícího roku. (zákon č. 427/2011 Sb.)

Pro rok 2019 byly požadované minimální naspořené částky 224.820 Kč na 2 roky čerpání, či 562.050 Kč pro čerpání dávky po dobu maximálních 5 let. (Sdělení MPSV č. 311/2018 Sb.)

Pro rok 2020 jsou pak tyto částky minimálně 240.689 Kč na 2 roky čerpání a 601.722 Kč pro čerpání předdůchodu po maximální dobu 5 let. (Sdělení MPSV č. 346/2019 Sb.)

Pokud účastník požádá o výplatu předdůchodu, začne penzijní společnost vyplácet stanovenou finanční částku nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla žádost podána. Účastník má pak dle zákona nárok na státní příspěvky, je však povinen zdanit výnos účastnických nebo transformovaných fondů. (zákon č. 427/2011 Sb.)

Starobní penze

Ideální variantou pro čerpání penzijního spoření má být starobní penze, jelikož naspořené prostředky mají účastníkům měsíčně zvyšovat čistý příjem, který pro ně může být formou důchodu nedostatečný.

Starobní penzi je možné začít účastníkům vyplácet v případě, že spoří 5 let a dosáhli 60 let věku. V tomto případě má účastník vyplaceny i státní příspěvky a volí si dobu, po kterou chce penzi ze spoření vyplácet. Pokud je výplata minimálně po dobu 3 let, pak má účastník povinnost zdanit pouze výnosy z účastnických fondů (nedaní příspěvky zaměstnavatele). Účastník, který se rozhodne pro výplatu min. po dobu 10 let, nedaní žádnou ze složek spoření spadající pod daňovou povinnost (výnosy či příspěvky zaměstnavatele).

Při žádosti o starobní penzi je třeba, aby si účastník zvolil buď splátku s určenou výší nebo počet splátek, které jsou vypláceny min. 4 krát do roka po dobu 3 let. Penzijní společnost vyplatí první penzi nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, kdy byla podána žádost o výplatu penze. (zákon č. 427/2011 Sb.)

Jednorázová penze

Dá se říci, že nejčastější formou ukončení penzijního spoření je výplata jednorázového vyrovnání, kdy účastník po splnění podmínek požádá o převod prostředků na své konto či spořicí účet. Nárok na jednorázové vyrovnání se zahrnutím státních příspěvků mají účastníci, kteří pravidelně spoří po dobu minimálně 5 let a současně dosáhli 60 let věku.

K jednorázovému vyrovnání se pak váže povinnost zdanění výnosů a příspěvků zaměstnavatele za celou dobu trvání penzijního spoření.

Jednorázová penze nebo často uváděné jednorázové vyrovnání je penzijní společnost povinna vyplatit do konce kalendářního čtvrtletí bezprostředně následujícího po měsíci, kdy byl uhrazen poslední příspěvek. Pokud účastník v žádosti o výplatu neuvede datum uhrazení posledního příspěvku, považuje se za poslední měsíc platby ten měsíc, ve kterém byla žádost doručena penzijní společnosti. (zákon č. 427/2011 Sb.)

Výplata prostředků v případě úmrtí účastníka

Naspořené prostředky na penzijní spoření, jsou podobně jako prostředky na běžných či spořicíh účtech majetkem účastníka penzijního spoření. Zákon tedy specifikuje možnosti výplaty penzijního spoření pozůstalým.

Od založení penzijního spoření a po celou dobu jeho platnosti má účastník možnost určit tzv. obmyšlenou, určenou či sjednanou osobu. Tato osoba či osoby mají nárok na výplatu naspořených prostředků při úmrtí účastníka. Pokud účastník tyto osoby neurčí, pak jsou prostředky zahrnuty do dědického řízení.

Nárok na naspořené prostředky a státní příspěvky se mění dle doby, kdy dojde k úmrtí účastníka. Pokud účastník zemře před nárokem na jednorázové vyrovnání, vyplácí se určené osobě pouze odbytné. Pokud je úmrtí po nároku na jednorázové vyrovnání, pak budou obmyšlené osobě vyplaceny veškeré naspořené prostředky a státní příspěvek. Úmrtí v době výplaty starobní či invalidní penze získá sjednaná osoba nevyplacenou část prostředků účastníka.

2.5 Daňové výhody

Doplňkové penzijní spoření může mít pro účastníky tři varianty daňových výhod, jejichž specifikace je určena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů:

- odpočet příspěvků od základu daně,
- osvobození příjmů z penzijního spoření od daně,
- výhodnější zdanění příspěvků zaměstnavatele.

Odpočet příspěvků od základu daně

První variantou je možnost odečtu příspěvků účastníka na penzijní spoření od základu daně, a to v případě, že se rozhodnou měsíčně spořit více než 1.000 Kč (resp. 12.000 Kč ročně). Maximální částka, kterou může účastník ročně od základu daně odečíst je 24.000 Kč. K příspěvkům účastníka, které je možné od základu daně odečíst, nelze započítávat příspěvky zaměstnavatele. (zákona č. 586/1992 Sb.)

Jak uvádí Tabulka 3, pokud účastník vloží na penzijní spoření méně než 12.000 Kč ročně, nevzniká mu nárok na daňový odpočet a snížení daně. Pokud vloží 36.000 Kč ročně, pak vzniká nárok na daňový odpočet 24.000 Kč, tudíž možné snížení daně o 3.600 Kč. V případě, že by se účastník rozhodl pro roční příspěvky vyšší než 36.000 Kč, pak má

možnost využít zmíněného maximálního odpočtu 24.000 Kč, tedy snížení daně o 3.600 Kč. Z výše uvedeného vyplývá, že snížení základu daně závisí na částce, kterou ročně účastník do spoření vloží.

Tabulka 3 Příklady možných daňových odpočtů

Měsíční příspěvek	1.000 Kč	2.000 Kč	3.000 Kč	4.000 Kč
Roční příspěvek	12.000 Kč	24.000 Kč	36.000 Kč	48.000 Kč
Zákonný min. příspěvek pro odpočet	12.000 Kč	12.000 Kč	12.000 Kč	12.000 Kč
Zákonný max. odpočet	24.000 Kč	24.000 Kč	24.000 Kč	24.000 Kč
Možnost daňového odpočtu	(12.000 - 12.000) 0 Kč	(24.000 - 12.000) 12.000 Kč	(36.000 - 12.000) 24.000 Kč	(48.000 - 12.000) ~~36.000 Kč~~ max. 24.000 Kč
Snížení daně (sazba 15%)	0 Kč	1.800 Kč	3.600 Kč	3.600 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Podmínkou pro uplatnění nároku na odpočet je výběr penzijního spoření až nárokem na starobní penzi či jednorázové vyrovnání. Pokud se účastník rozhodne vybrat spoření dříve, je povinen zahrnout daňové odpočty uplatněné v posledních 10 letech do základu daně.

Osvobození příjmů z penzijního spoření od daně

Cílem penzijního spoření je zhodnocení finančních prostředků účastníka. Dle zákona o dani z příjmu mají občané povinnost své příjmy danit. V případě penzijního spoření zákon specifikuje možnost osvobození od daně z příjmu.

Tabulka 4 Osvobození od daně

Typ vyplácené dávky		Osvobození příjmu od daně	
		Příspěvek zaměstnavatele	Výnos penzijního spoření
Starobní penze	více než 3 roky	ANO	NE
	více než 10 let	ANO	ANO
Invalidní penze		ANO	ANO

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud se účastník rozhodne penzijní spoření čerpat starobní penzí penzi po dobu 10 let a více, odpadá mu povinnost zdanit výnos i příspěvky zaměstnavatele. Pokud se rozhodne čerpat penzi po dobu delší než 3 roky, pak je osvobozen od daně z příspěvků zaměstnavatele. Výnos však musí být v tomto případě zdaněn. Plné osvobození od daně se pak týká i účastníků, kteří začnou čerpat invalidní penzi penzijního spoření. Tento případ nemá žádné omezení ani podmínky, od daně z příjmu je osvobozeno vše.

Výhodnější zdanění příspěvků zaměstnavatele

Dle § 6 odst. 9 písm. p) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu má účastník penzijního spoření osvobozeny od daně příspěvky zaměstnavatele a to do max. výše 50.000 Kč ročně.

Jedním z důvodů, proč zaměstnavatelé nabízí svým zaměstnancům benefity ve formě příspěvků na penzijní spoření je fakt, že i jim plynou z těchto příspěvků jisté daňové úlevy. Příspěvky, které zaměstnavatel svému zaměstnanci poskytne ve prospěch penzijního spoření, si v rámci účetnictví může zahrnout do tzv. daňově uznatelných nákladů, a tím si snížit daňovou povinnost.

Zaměstnavatelé dle českých daňových zákonů musí z každého příjmu zaměstnance odvést příspěvky na sociální a zdravotní pojištění. Příspěvky na penzijní spoření do výše 50.000 Kč ročně na každého zaměstnance jsou od těchto odvodů osvobozeny. Díky tomuto osvobození se zaměstnavatelům vyplatí přispívat zaměstnanci na penzijní spoření i 4000 Kč měsíčně, než mu tuto částku přidat k hrubé mzdě.

Tabulka 5 Srovnání mzdy a příspěvku na penzijní spoření

	Mzda	Příspěvek na penzijní spoření	
		Odvod daně	Osvobození od daně
Hrubý příjem	50.000 Kč	50.000 Kč	50.000 Kč
Odvod na sociální a zdravotní	22.400 Kč	0 Kč	0 Kč
Čistý příjem	36.535 Kč	42.500 Kč	50.000 Kč
Daň	7.965 Kč	7.500 Kč	0 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak je zřejmé z Tabulky 5, pokud zaměstnanec získává od zaměstnavatele příspěvek na penzijní spoření, které se rozhodne vybrat starobní penzí vyplácenou více jak 3 roky (případně invalidní penzí), vzniká zaměstnanci čistý příjem ve výši hrubého tedy 50.000 Kč. Pokud se však zaměstnavatel rozhodne totožnou částku vyplatit formou mzdy, získá zaměstnanec z hrubého příjmu pouze 73 %, a to 36.535 Kč.

Zmíněná varianta příspěvků od zaměstnavatele s odvodem daně se týká účastníků, kteří penzijní spoření ukončí formou odbytného nebo jednorázové penze. Pak z příspěvku zaměstnavatele získají 85 % z celkové výše. Zbýlých 15 % tvoří daň.

3 Praktická část

Důchodové pojištění jako první pilíř důchodového systému ČR je možné chápat jako zákonnou jistotu důchodu. Do budoucna však není možné důchody garantovat, jelikož vývoj společnosti vede i ke změnám zákonů. Přestože generace současných seniorů pobírá penzi od státu, není jistotou, že to takto bude v budoucnu pro mladou generaci. Jak je historicky zřejmé, posouvá se důchodový věk. Je možnost, že i přes stanovený důchodový věk nebude za pár desetiletí vyplácen důchod ze státního rozpočtu, případně nebude ve výši, která by pokryla výdaje seniora. Z tohoto důvodu se praktická část zabývá stanovením budoucích příjmů a možností, jak těchto příjmů v budoucnu dosáhnout svépomocí.

Pro definování představ o budoucím příjmu, zjištění aktuální výše úspor a spoření budoucích seniorů bylo provedeno dotazníkové šetření, ze kterého praktická část vychází.

Harmonogram dotazníkového šetření

10. 10. 2019	Vytvoření dotazníku.
15. 10. 2019	Konzultace dotazníku a případných změn.
22. 10. 2019	Zadání dotazníku do on-line formuláře. Zadání samotné trvalo cca 40 minut. Pro získání dat bylo využito Formuláře Google, který byl nejdostupnějším a nejvhodnějším formátem. Další veřejně dostupné formuláře pro dotazníkové šetření, nebyly pro tento účel vhodné.
23. 10. 2019	Zveřejnění dotazníku na sociální síti Facebook.
26. 10. 2019	Zveřejnění dotazníku na sociální síti LinkedIn.
30. 10. 2019	Ukončení dotazníkového šetření.
01. – 17. 11. 2019	Vyhodnocení dotazníkového šetření

3.1 Vyhodnocení a rozbor získaných dat metodou analýzy

Dotazníkové šetření probíhalo 8 dní a bylo uzavřeno 30. 10. 2019. Za tuto dobu bylo získáno 121 relevantních odpovědí, ze kterých je možné pro vyhodnocení vycházet. Dotazníkového šetření se dle výsledků zúčastnili respondenti různého věku, vzdělání, příjmů, ale i typu profesního i rodinného stavu. Díky těmto širokým škálám respondentů je možné výsledek považovat za přínosný a nezaujatý pro následné návrhy spoření.

Odpovědi vyplněných dotazníků byly přeneseny do Excelu, pro přehlednější vyhodnocení a jeho lepší zpracování. Data byla následně vyjádřena pomocí grafů a procentuálního vyčíslení.

3.1.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

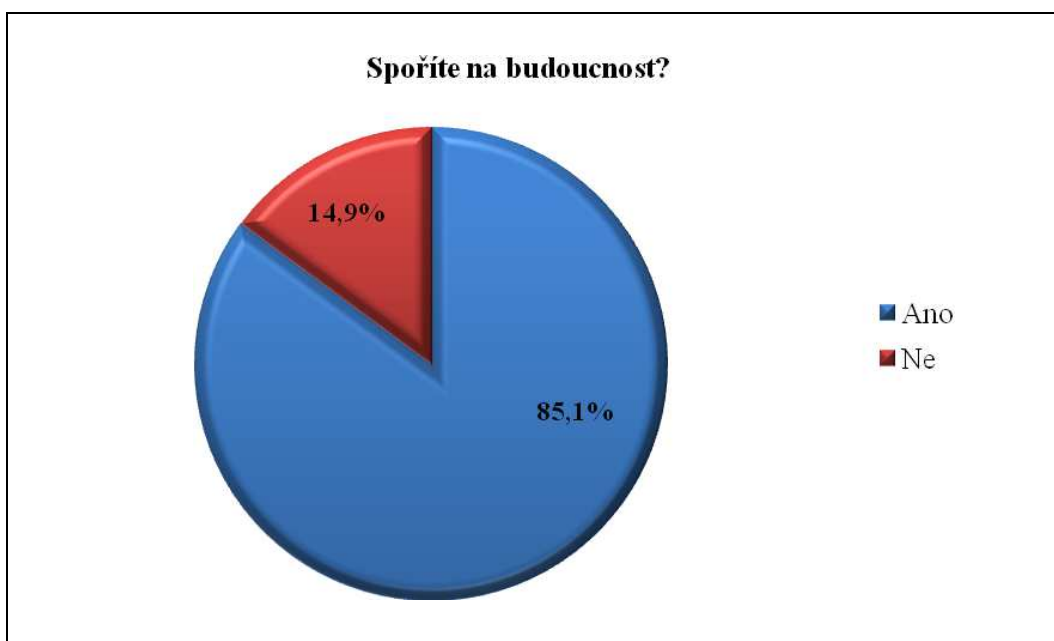
Pro lepší přehlednost ve výsledcích je vyhodnocení dotazníkového šetření rozděleno na dvě části. V první jsou uvedeny výsledky a četnosti odpovědí dotazníkového šetření. V druhé části je kompletní analýza odpovědí dle segmentace respondentů.

Dotazník byl strukturován tak, aby se odlišila část respondentů, kteří si na budoucnost spoří a kteří ne. K tomuto rozdělení došlo v otázce č. 1. Respondenti, kteří na první otázku odpověděli ANO, byli vyzváni k vyplnění celého dotazníku. Ti, kteří odpověděli NE, následně uvedli odpovědi pouze na identifikační otázky.

Otázka č. 1 Spoříte na budoucnost?

První otázka dotazníkového šetření rozděluje respondenty do dvou skupin a to na ty, co spoří na budoucnost a na ty, co nespoří. Jak uvádí Graf 14, respondentů kteří na budoucnost spoří, je většina a to 85,1 %. Pouze 14,9 % respondentů si na budoucnost nespoří.

Graf 14 Spoříte na budoucnost?

Zdroj: vlastní zpracování

Součástí první otázky byl požadavek na uvedení důvodu v případě nespoření (viz Tabulka 6). Během dotazníkového šetření se objevilo pouze 8 důvodů nespoření. Tři z uvedených důvodů pak byly v dotazníku předdefinovány. Nejčastějšími odpověďmi byly předdefinované odpovědi, kdy respondenti nevidí ve spoření smysl nebo se domnívají, že jsou na spoření mladí.

Tabulka 6 Proč nespoří, důvod nespoření

Důvod nespoření	
29,4 %	nevidím v tom smysl
29,4 %	jsem na to mladý
5,9 %	budu mít starobní důchod
5,9 %	nedostatek financí
5,9 %	není toliko korun na spoření zatím!
5,9 %	zatím mám jiné výdaje, ale v budoucnu určitě spořit chci
11,8 %	investuji
5,9 %	nemám důvod

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 2 Víte, co je doplňkové penzijní spoření či penzijní připojištění?

Variant spoření na budoucnost se nabízí mnoho. Často je účastníci nemusí znát, případně jim nerozumí a i přesto je využívají. Z tohoto důvodu byla do dotazníkového šetření zahrnuta otázka, zda respondenti vědí, co je penzijní spoření. Z celkového počtu respondentů spořících na budoucnost 77,1 % ví, co je penzijní spoření. Necelých 23 % pak uvádí, že neví, co penzijní spoření je. Dá se případně brát v potaz, že o existenci produktu vědí, ale nerozumí mu či svoji znalost nepovažují za dostatečnou.

Graf 15 Víte, co je penzijní spoření?

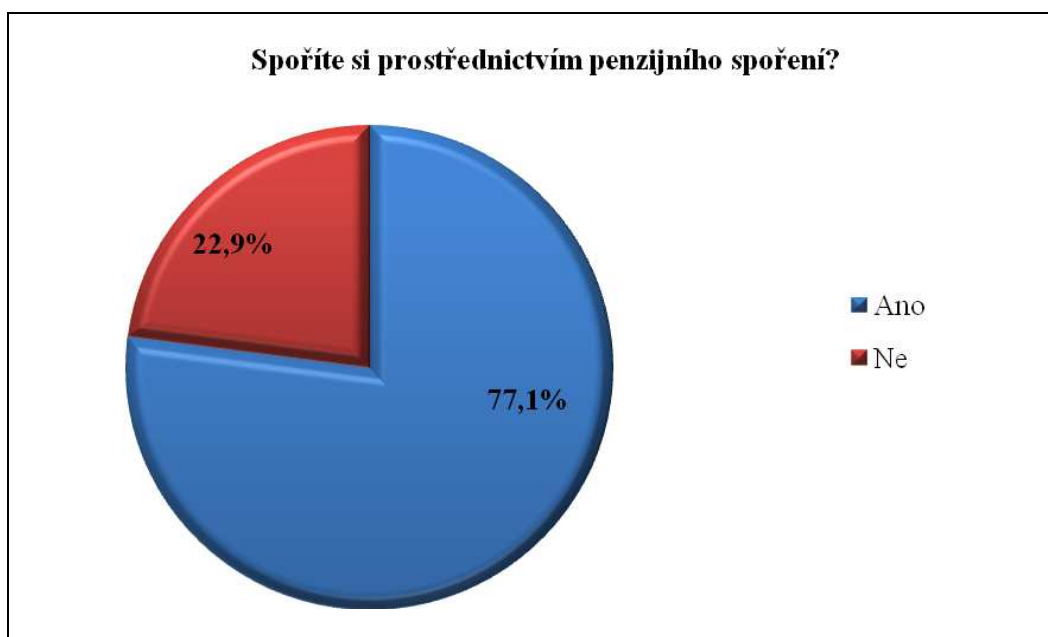

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 3 Spoříte si prostřednictvím penzijního spoření?

Zajímavým aspektem výsledku dotazníkového šetření je, že stejně jako v předešlé otázce 77,1 % dotázaných spoří na budoucnost formou penzijního spoření. Necelých 23 % pak prostřednictvím penzijního spoření nespoří. Nejde však o stejných 23 % dotázaných. Deset respondentů, kteří vědí, co je penzijní spoření, touto formou nespoří. Stejně tak je deset respondentů, kteří nevědí, co je penzijní spoření tuto formu spoření využívají.

Graf 16 Spoříte na penzijní spoření?

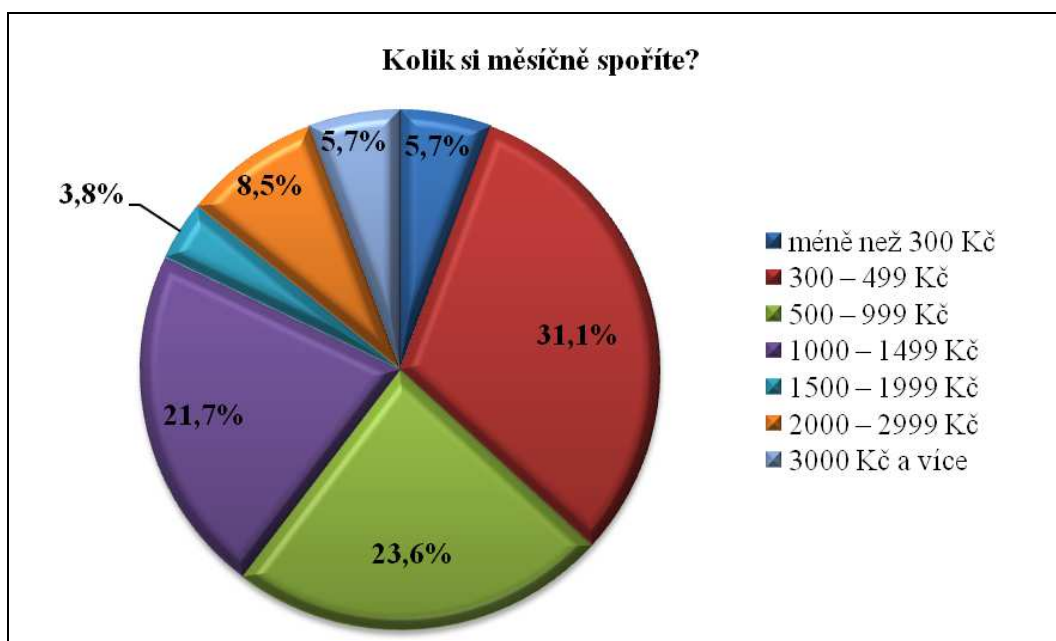

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 4 Kolik si měsíčně spoříte?

Dá se konstatovat, že otázka č. 4 je pro vyhodnocení dotazníku a pro zajištění respondentů na budoucnost v podstatě nejdůležitější. Výše měsíčního spoření má vliv na budoucí příjmy občanů. Jak je uvedeno v Grafu 17, třetina respondentů si spoří 300 Kč až 499 Kč měsíčně (31,1 %). Dále si respondenti nejčastěji spoří 500 Kč až 999 Kč (23,6 %) a následně pak 1000 Kč až 1499 Kč (21,7%).

Graf 17 Výše spoření

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 5 Přispívá Vám zaměstnavatel na penzijní spoření?

Jelikož stát poskytuje zaměstnavatelům daňové výhody pro příspěvky na penzijní spoření zaměstnancům, zdá se pravděpodobné, že by každý zaměstnavatel mohl poskytovat zaměstnancům benefit ve formě toto příspěvku. Jak je z grafu zřejmé, příspěvky na penzijní připojištění od zaměstnavatele dostává pouze 47,7 % dotázaných.

Graf 18 Příspěvek zaměstnavatele

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 6 Uplatňujete příspěvky na penzijní spoření jako odečet od základu daně?

Každá fyzická osoba, která má na území ČR nějakou daňovou povinnost, má možnost odečtu části příspěvků na penzijní spoření od základu daně. Je všeobecně známo, že jde o velmi málo využívanou variantu. Tento fakt potvrdilo i dotazníkové šetření, kdy pouze 26,4 % respondentů využívá této úlevy. Skoro tři čtvrtiny dotázaných tuto možnost nevyužívá.

Graf 19 Odečet penzijního spoření od základu daně

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 7 Spoříte na budoucnost jinou formou?

Spoření na budoucnost je všeobecným pojmem, který přímo nevystihuje časový horizont. Pozitivním výsledkem dotazníkového šetření je fakt, že 96 respondentů ze 103 osob, kteří spoří na budoucnost, využívá minimálně jednu jinou formu spoření než právě zkoumané penzijní spoření. Během dotazníkového šetření byla možnost uvést žádnou či více odpovědí. Nejvíce respondenti spoří prostřednictvím spořicích účtů.

Tabulka 7 Jiné formy spoření

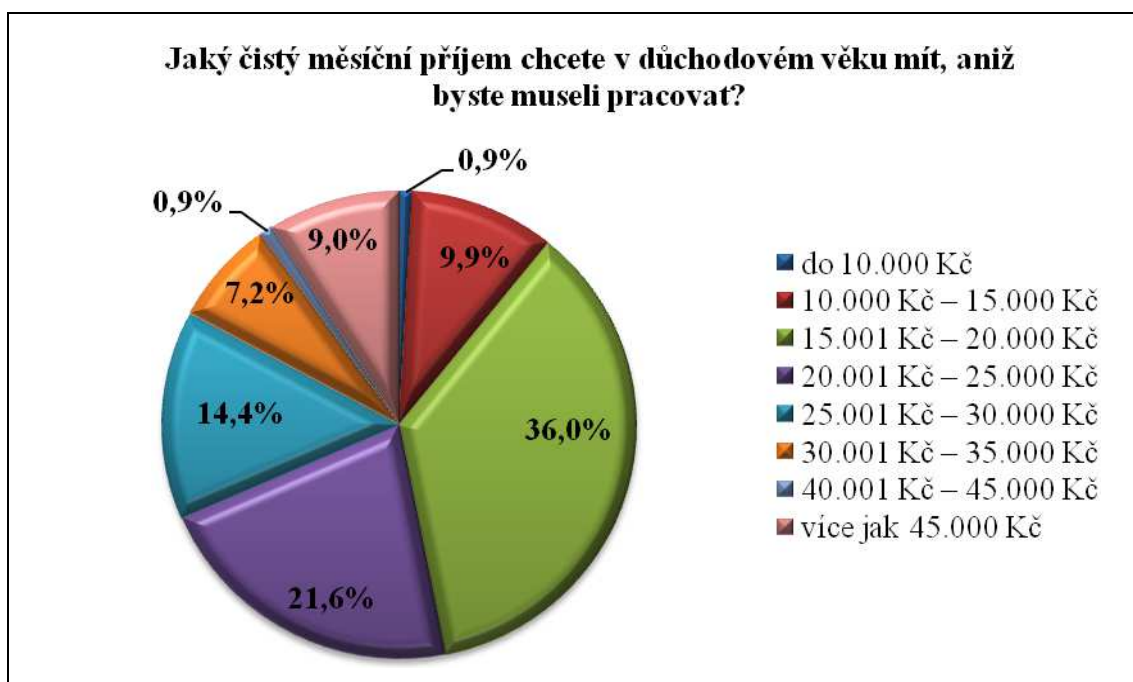
Spoříte na budoucnost jinou formou?	
běžné účty	29,35%
spořicí účty	56,52%
podílové fondy	27,17%
akcie, dluhopisy, jiné investiční instrumenty	15,22%
stavební spoření	2,17%
vkladní knížka	1,09%
zlato	1,09%
investice do nemovitosti	1,09%
kasička, šetřím do prasátka	2,17%
koupě nemovitosti k pozdějšímu pronájmu	1,09%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 8 Jaký čistý měsíční příjem chcete v důchodovém věku mít, aniž byste museli pracovat?

Výše starobních důchodů je určena zákonem. Tato výše však nemusí odpovídat představám důchodců či jejich běžné spotřebě. Otázka zaměřená na očekávaný příjem v důchodovém věku měla upřesnit očekávání budoucích seniorů. Nejčastějším očekávaným příjmem jsou částky mezi 15.000 Kč až 20.000 Kč. Neočekávaným výsledkem je, že 10,8 % respondentů očekává příjem do 15.000 Kč, což odpovídá dnešnímu průměrnému starobnímu důchodu. Třetina respondentů pak očekává budoucí příjem mezi 20.000 Kč až 30.000 Kč, což odpovídá aktuálnímu průměrnému měsíčnímu příjmu.

Graf 20 Očekávaný čistý měsíční příjem

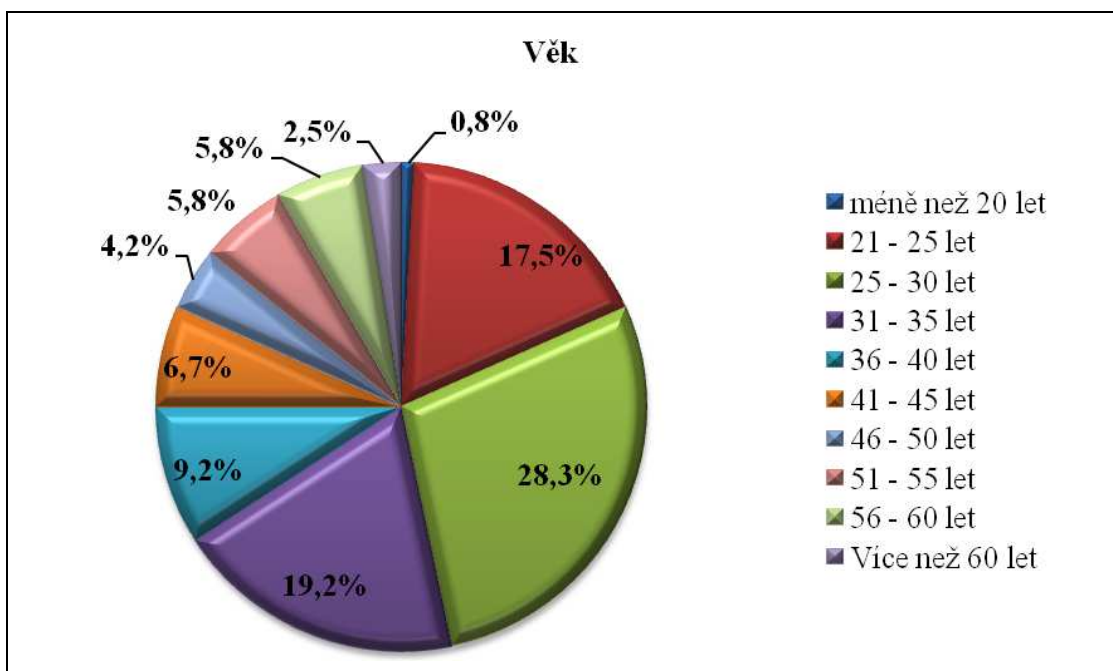

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9 Věk

První identifikační otázka zjišťovala věk respondentů. K dispozici bylo deset předdefinovaných věkových skupin, ze kterých respondenti vybírali. Dotazníkového šetření se účastnili respondenti všech věkových skupin, ať už mladší 20 let, tak i starší 60 let. Nejvíce respondentů bylo ve věku 25 – 30 let. Důležitým údajem pro následná doporučení je účast 60 % respondentů ve věku 21 až 35 let, kterých se spoření na budoucnost týká pravděpodobně nejvíce.

Graf 21 Věk respondentů

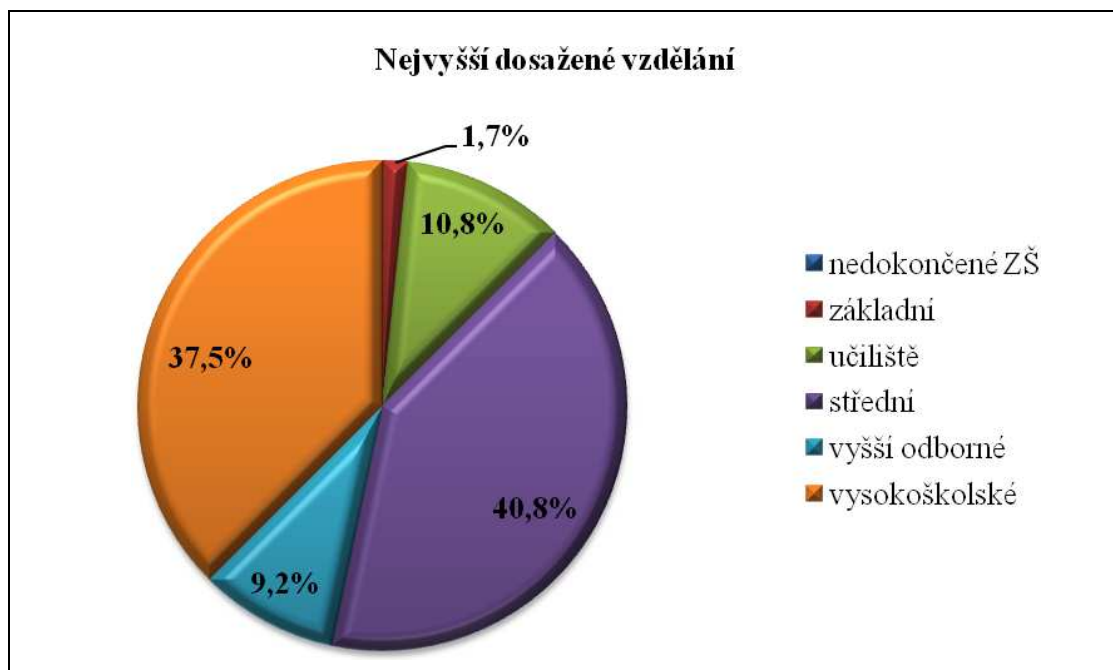

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 10 Nejvyšší dosažené vzdělání

Dotazníkového šetření se účastnili respondenti všech úrovní vzdělanosti. Největší počet respondentů je středoškolského vzdělání, a to 40,8 %, následně pak vysokoškolského vzdělání s 37,5 %.

Graf 22 Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů

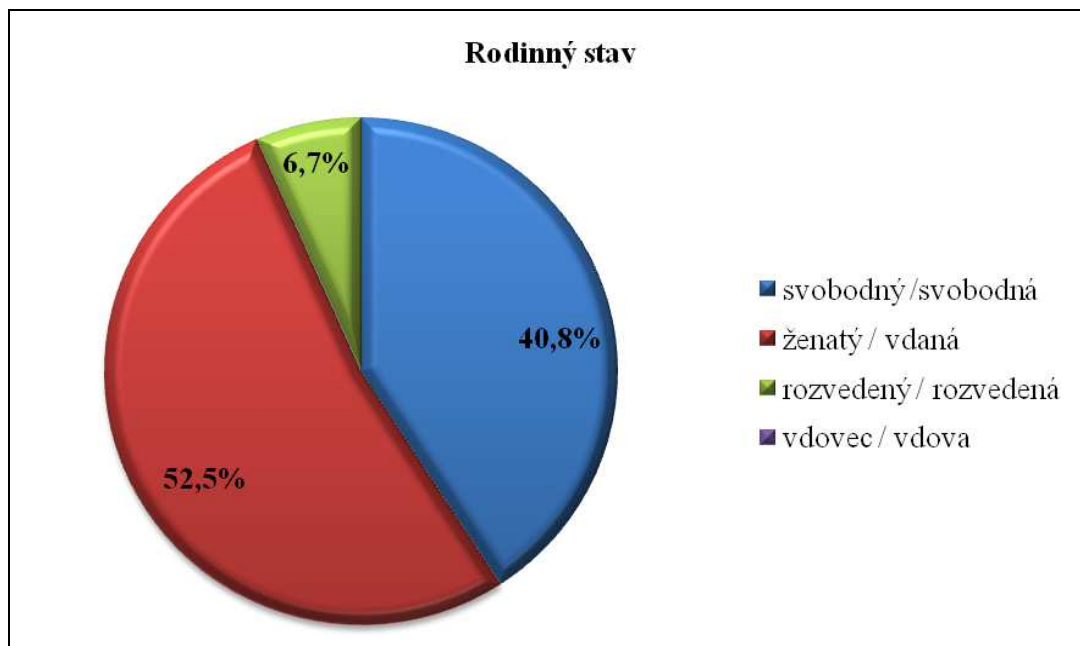

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 11 Rodinný stav

Jelikož má na možnosti spoření vliv i rodinný stav respondentů, byla mezi identifikační otázky zahrnuta i tato oblast. Více jak polovina odpovědí byla získána od vdaných žen a ženatých mužů. Dotazníkového šetření se však neúčastnila žádná vdova či vdovec.

Graf 23 Rodinný stav respondentů

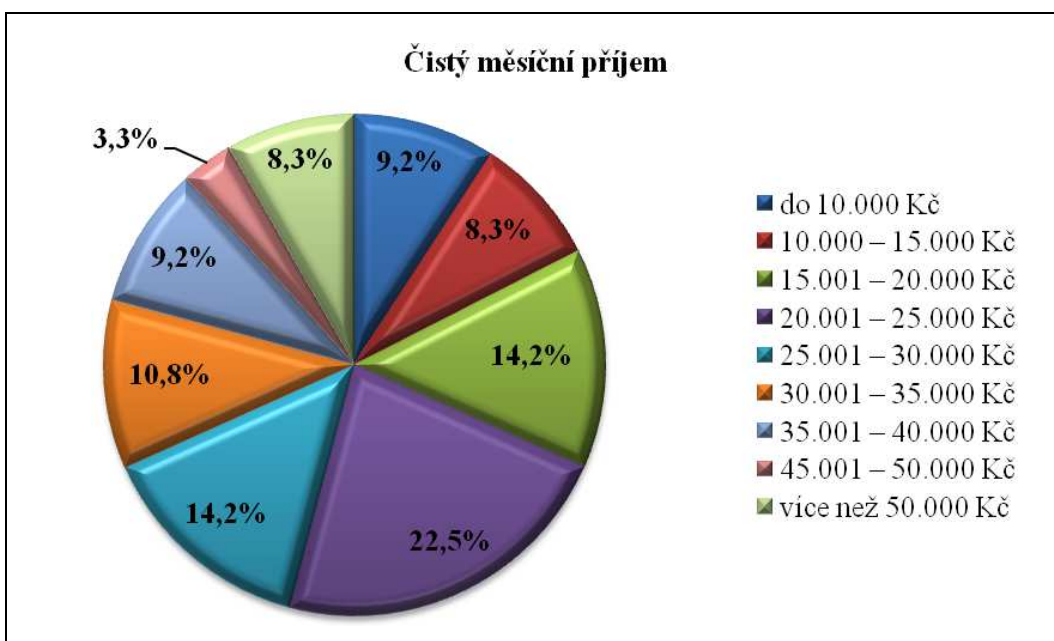

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 12 Čistý měsíční příjem

Hlavní aspektem pro možnosti spoření respondentů je pak čistý měsíční příjem. Výše tohoto příjmu ovlivňuje jak výše spoření, tak i představy a budoucím příjmu. Polovina respondentů dotazníkového šetření aktuálně pobírá 15.000 Kč až 30.000 Kč čistého příjmu. Více jak 50.000 Kč čistého příjmu pak pobírá pouze 8,3 % dotázaných. Z šetření současně vyplývá, že 9,2 % dotázaných nepobírá více než 10.000 čistého příjmu.

Graf 24 Čistý měsíční příjem respondentů

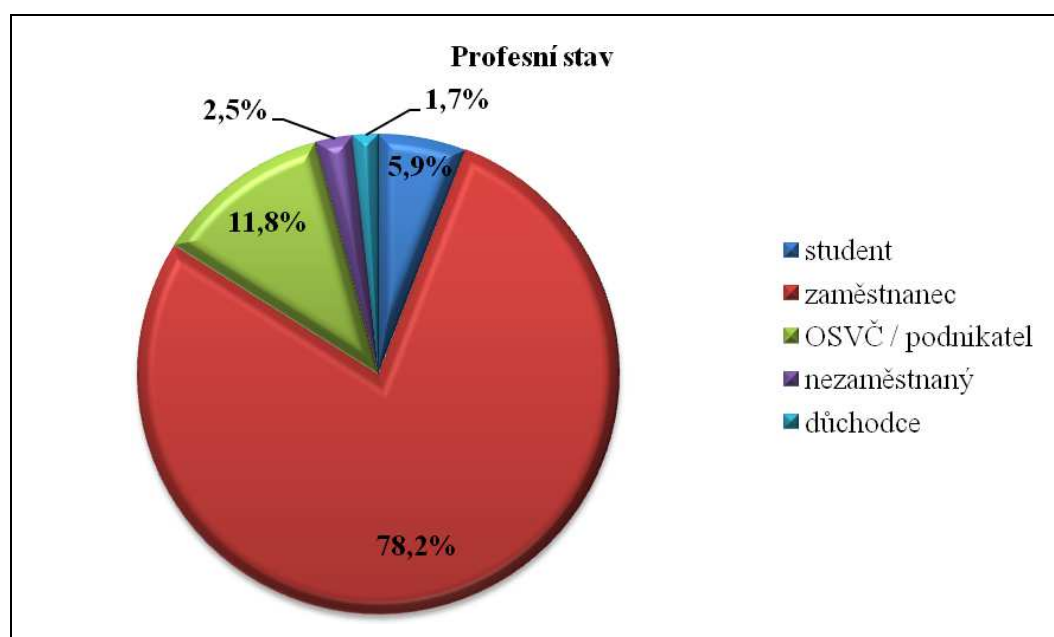

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 13 Profesní stav

Pro následné vyhodnocení výhod penzijního spoření a jejich využití byla do identifikačních údajů zahrnuta otázka na profesní stav dotázaných. Nejvíce zúčastněných jsou zaměstnanci (78,2 %), kteří mají možnost čerpání zaměstnaneckých výhod. Dále pak 11,8 % dotázaných jsou podnikatelé, kteří mohou stejně jako zaměstnanci využívat možnost daňového odpočtu penzijního spoření.

Graf 25 Profesní stav respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.2 Rozbor získaných dat metodou analýzy

Při vyhodnocení získaných dat a četností odpovědí může docházet ke zkreslení či špatnému pochopení výsledků. Z tohoto důvodu je v této podkapitole dotazníkové šetření řešeno detailně dle segmentace.

Spoříte?

První otázka dotazníkového šetření přináší podstatnou informaci, 14,9 % dotázaných si nespoří na budoucnost, a to z různých důvodů. Výsledky nedávají možnost stanovit z otázky jistý trend. Nespoří lidé různého věku, vzdělání i příjmu. Respondent s nejzajímavější odpovědí uvedl, že má jiné výdaje a na spoření mu nezůstávají volné prostředky, a to i přesto, že uvedený respondent pobírá 30.000 - 35.000 Kč jako ženatý zaměstnanec. Dle rodinného stavu respondenta lze předpokládat, že rodina má 2 příjmy, i tak z vydělaných prostředků neuspóří.

Mezi nespořícími respondenty se nachází i podnikatelé s měsíčním příjmem více než 45.000 Kč - nevidí ve spoření smysl. Tento fakt se dá považovat za předsudek bonitních lidí. Lidé s vysokým měsíčním příjmem mají často i vysoké výdaje a nespoří. Jde o osoby, které jsou následně překvapeny nedostatkem prostředků při nenadálých situacích. Lidé s vysokým příjmem zapomínají kalkulovat s možností, že vysoký příjem nemusí být do budoucna samozřejmostí.

Pozitivní informací celého dotazníkového šetření je fakt, že si převážná část respondentů spoří. Sice různými formami, ale spoří. Z celkového počtu respondentů, kteří si spoří na budoucnost, jich 78,5 % využívá penzijního spoření. Zbýlých 21,5 % pak využívá jiné formy spoření.

Příspěvky

Lidé spořící na budoucnost jinou formou než penzijním spořením, často spoří více než lidé, kteří penzijní spoření využívají. Nejčtenější odpovědí bylo spoření 1000 - 1499 Kč měsíčně, a to nejčastěji přes spořicí účty, investice, stavební spoření či pokladničky. Pouze 5 respondentů, kteří nevyužívají penzijní spoření, zhodnocují své prostředky pomocí investic do podílových fondů, akcií, dluhopisů a jiných investičních nástrojů. Pouze těchto 5 respondentů má tedy vidinu toho, že se jejich nasporené

prostředky zhodnotí více, než je znehodnotí inflace. Mohou tudíž do budoucna opravdu vydělat a prostředky opravdu zhodnotit.

Detailnější pohled na výši příspěvků na penzijní připojištění poskytují níže uvedené tabulky. Jsou zpracovány dle vzdělání, rodinného a profesního stavu.

Tabulka 8 Výše příspěvku dle dosaženého vzdělání

Vzdělání	Výše spoření /příspěvku							
	0	< 300	300 - 499	500 - 999	1000-1499	1500 - 1999	2000-2999	> 3000
základní	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
učiliště	0%	0%	30%	30%	30%	0%	10%	0%
střední	0%	7%	28%	31%	21%	0%	3%	10%
vyšší odborné	0%	0%	50%	33%	17%	0%	0%	0%
vysokoškolské	0%	3%	34%	24%	18%	5%	13%	3%

Zdroj: vlastní zpracování (zvýrazněná data jsou nejčastější odpovědí)

Jak je zřejmé z Tabulky 8, vzdělání respondentů nemá vliv na výši příspěvků na penzijní spoření. Celkově se výše příspěvku pohybuje mezi 300 Kč až 1499 Kč. Překvapivou informací je fakt, že nejčastěji lidé spoří 300- 499 Kč měsíčně. Všeobecně můžeme říci, že finanční gramotnost ČR by měla stoupat. Fakt, že spoření podporované státem je oblíbené pouze v malých částkách, je neuspokojivý. Pozitivem je 10 – 13 % vyučených, středoškoláků a vysokoškoláků, kteří spoří vyšší částky.

Tabulka 9 Výše příspěvku dle rodinného stavu

Rodinný stav	Výše spoření /příspěvku							
	0	< 300	300 – 499	500 – 999	1000-1499	1500 – 1999	2000-2999	> 3000
svobodní	0%	3%	38%	28%	10%	7%	3%	10%
ženatý / vdaná	0%	2%	29%	29%	27%	0%	10%	2%
rozvedení	0%	17%	33%	17%	17%	0%	17%	0%

Zdroj: vlastní zpracování (zvýrazněná data jsou nejčastější odpovědí)

Stejně jako v případě vzdělání, nejsou velké rozdíly ve spoření ani dle rodinného stavu. Opět se nejčastější příspěvky pohybují mezi 300 Kč až 499 Kč. Ač by se zdálo pravděpodobné, že respondenti s rodinami budou spořit více, není tomu tak. Ve výsledku vždy 10 – 17 % dané segmentace spoří více jak 2000 Kč měsíčně.

Tabulka 10 Výše příspěvku dle profesního stavu

Profesní stav	Výše spoření /příspěvku							
	0	< 300	300 – 499	500 – 999	1000-1499	1500 – 1999	2000-2999	> 3000
student	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
zaměstnanec	0%	3%	29%	29%	21%	3%	10%	6%
podnikatel	0%	14%	57%	0%	29%	0%	0%	0%
nezaměstnaný	0%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%
důchodce	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Zdroj: vlastní zpracování, (zvýrazněná data jsou nejčastější odpovědí)

Nejzajímavějším srovnáním je výše příspěvků dle profesního stavu. Ač by se dalo očekávat, že podnikatelé si budou pro daňové výhody odkládat nejvíce, není tomu tak. Podnikatelé si přispívají max. 1499 Kč měsíčně. Vyšší částky si spoří pouze zaměstnanci, a to i více než 3000 Kč měsíčně. Nejčastěji se přispívá 300 Kč – 999 Kč. Vidina vyššího spoření je však do budoucna pozitivní, pokud se tento trend rozšíří.

Důvodem, proč si zaměstnanci spoří více než ostatní skupiny může být i podpora ze strany zaměstnavatele. Jak již bylo zmíněno u Grafu 18, 47,7 % respondentů, kteří si spoří, jsou podporováni příspěvkem zaměstnavatele. I přes tuto podporu se našlo 7 respondentů, kteří i při podpoře svého zaměstnavatele penzijní spoření nevyužívají. Tudíž se dobrovolně vzdávají příspěvků zaměstnavatele i státu, který by pravidelným příspěvkem mohli získat.

Z oblasti zaměstnanců si s podporou svého zaměstnavatele spoří 43 respondentů, 28 respondentů však spoří i bez podpory zaměstnavatele. Dotazníkového šetření se zúčastnil pouze jeden podnikatel, který si přispívá sám a současně mu přispívá i jeho firma. Nabízí se otázka, zda podnikatelé vůbec vědí, že mají možnost přispět i sobě na penzijní spoření.

Při vyhodnocení otázky č. 6 bylo zjištěno, že 26,4 % respondentů si odečítá penzijní spoření od základu daně. Při zohlednění zákonné podmínky (roční příspěvek vyšší 12.000 Kč) bylo zjištěno, že tuto daňovou výhodu může využít pouze 13 respondentů, tedy necelých 12%. Rozpor mezi odpověďmi mohl vzniknout špatným pochopením otázky. Případně se nabízí varianta, kdy si respondenti měsíčně přispívají menší částky a během roku provedou mimořádný vklad, který u otázky č. 4 (Kolik si měsíčně spoříte?) nezohlednili. Pokud se v tomto ohledu zaměříme na věk respondentů, dalo by se očekávat, že daňové odpočty budou využívat spíše starší generace. V případě tohoto dotazníkového šetření respondenti starší 50 let, a to z důvodu menší pravděpodobnosti výběru prostředků

předčasně a možnosti následného dodanění. Překvapivým výsledkem je, že pouze 4 ze 17 respondentů starší generace tuto možnost využívají.

Příjem v důchodovém věku

Při vyhodnocení očekávaného budoucího příjmu respondentů bylo použito několik pohledů v rámci segmentace. V první fázi jsou budoucí příjmy vyhodnoceny z pohledu vzdělání. Přestože je nejčtenější odpovědí budoucí příjem 15.000 – 20.000 Kč, s vyšším vzděláním se objevují i očekávané příjmy nad 40.000 Kč.

Tabulka 11 Očekávaný budoucí příjem dle dosaženého vzdělání

Vzdělání	Budoucí příjem v tisících							
	< 10	10 až 15	15 až 20	20 až 25	25 až 30	30 až 35	40 až 45	> 45
základní	0%	0%	50%	50%	0%	0%	0%	0%
učiliště	0%	33%	58%	8%	0%	0%	0%	0%
střední	2%	9%	40%	14%	16%	9%	2%	7%
vyšší odborné	0%	10%	50%	0%	30%	0%	0%	10%
vysokoškolské	0%	5%	23%	36%	14%	9%	0%	14%

Zdroj: vlastní zpracování (zvýrazněná data jsou nejčastější odpovědí)

Při pohledu na budoucí příjmy v rámci rodinného stavu jsou odpovědi rovnoměrné. Dle procentuálního vyjádření je zřejmé, že nejčastější odpověď je sice 15.000 – 20.000 Kč, přesto stejné počty svobodných, ženatých či rozvedených očekávají i vyšší nebo nižší příjem.

Tabulka 12 Očekávaný budoucí příjem dle rodinného stavu

Rodinný stav	Budoucí příjem v tisících							
	< 10	10 až 15	15 až 20	20 až 25	25 až 30	30 až 35	40 až 45	> 45
svobodní	0%	9%	34%	20%	18%	7%	2%	9%
ženatý / vdaná	2%	12%	37%	23%	12%	7%	0%	8%
rozvedení	0%	0%	43%	14%	14%	14%	0%	14%

Zdroj: vlastní zpracování (zvýrazněná data jsou nejčastější odpovědí)

Nejzajímavější pohled na budoucí příjem je dle profesního stavu respondentů. Jak je z Tabulky 13 zřejmé, podnikatelé očekávají nejvyšší budoucí příjmy. A to i přesto, že již nyní jejich současné odvody na sociální pojištění nejsou dostatečné pro budoucí důchod vyplácený státem výši 45.000 Kč a vyšší. Právě tato sféra obyvatel se musí

soustředit na zajištění sama sebe do budoucna, a to jak prostřednictvím úspěšných firem, tak hlavně tvořením dostatečných úspor a rezerv.

U ostatních segmentů se respondenti nejčastěji shodují u hodnot 15.000 až 20.000 Kč, případně pak kolem 30.000 Kč. Velmi realistický je pohled současných důchodců, kteří jako očekávaný důchod uvádí 10.000 až 15.000 Kč, kam spadá i aktuální průměrný důchod. Z tohoto pohledu se dá konstatovat, že důchodci jsou s aktuálními důchody spokojeni. Důchodci při bližším pohledu na jejich odpovědi v rámci identifikačních otázek uvedli, že jejich současný příjem je 10.000 až 15.000 Kč, což je současně i specifikace očekávaného příjmu.

Tabulka 13 Očekávaný budoucí příjem dle profesního stavu

Profesní stav	Budoucí příjem v tisících							
	< 10	10 až 15	15 až 20	20 až 25	25 až 30	30 až 35	40 až 45	> 45
student	0%	0%	67%	17%	17%	0%	0%	0%
zaměstnanec	1%	10%	35%	24%	15%	8%	1%	5%
podnikatel	0%	0%	17%	17%	17%	8%	0%	42%
nezaměstnaný	0%	0%	67%	0%	0%	0%	0%	33%
důchodce	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Zdroj: vlastní zpracování (zvýrazněná data jsou nejčastější odpovědi)

Je však nutné se zamyslet nad budoucím příjmem jako celkem. Očekávaný příjem je posuzován tak, jakoby se jeho hodnota v čase neměnila, tzn. nebyla ovlivněna inflací. Jelikož je největší podíl respondentů tzv. třicátníků, je nutné budoucí příjem očekávat za více jak 30 let. Při zohlednění inflace by si respondenti po 30 letech za 15.000 až 20.000 Kč moc věcí nepořídili.

Dle českého statistického úřadu můžeme konstatovat, že průměrná inflace za období 2009 - 2019 je 1,94 %. Za 20 let, tedy od roku 1999 do roku 2019, je průměrná inflace 2,2 %. Bohužel je však nutné konstatovat, že průměrná inflace od roku 1989 je 6,35 %. Pokud se tedy odprostíme od historických událostí a budeme počítat s průměrnou inflací 2,2 %, měl by být očekávaný důchod za 20 let cca 21.600 Kč až 28.800 Kč. Za 30 let je pak třeba očekávat 24.900 Kč až 33.200 Kč, abychom si za ně koupili totéž, co nyní za 15.000 Kč až 20.000 Kč.

3.2 Návrh měsíční částky penzijního spoření

Na základě hodnot získaných dotazníkovým šetřením byly vypočítány varianty spoření do budoucna. Je tak možné srovnat, zda si mladá generace dokáže aktuálním spořením zajistit finanční prostředky na budoucnost. Případně, jakým způsobem může požadovaného budoucího příjmu dosáhnout.

Hodnoty pro výpočty byly získány jak dotazníkovým šetřením, tak údaji získanými od Českého statistického úřadu, či Asociace penzijních společností.

Pro výpočty byly použity funkce programu MS Excel, a to BUDHODNOTA a PLATBA.

3.2.1 Kolik je možné naspořit dle výsledku dotazníkového šetření

V prvním propočtu je vyčíslena budoucí hodnota uspořených prostředků, dle výše spoření získaného dotazníkovým šetřením.

Data získaná dotazníkovým šetřením potřebná pro výpočet:

- výše příspěvku 750 Kč (určeno průměrem nejčastějších odpovědí 300 – 1499 Kč),
- očekávaný budoucí příjem 15.000 Kč,
- doba spoření 30 a 35 let (určeno dle nejčastějšího věku respondentů)

Další potřebná data:

- inflace 2,2 % - dle ČSÚ průměrná inflace za posledních 20 let,
- výnos účastnických fondů 6 % - průměr od vzniku účastnickým fondů do roku 2018,
- státní příspěvek 180 Kč (dle zákona 90 Kč + 20 % z částky nad 30 Kč).

Tabulka 14 Kolik je možné naspořit dle výsledku dotazníkového šetření

			10 let v důchodu	15 let v důchodu
nezohledněna inflace	po 35 letech spoření	naspořeno	1 324 981 Kč	1 324 981 Kč
		měsíční příjem	11 042 Kč	7 361 Kč
	po 30 letech spoření	naspořeno	934 199 Kč	934 199 Kč
		měsíční příjem	7 785 Kč	5 190 Kč
zohledněna inflace	po 35 letech spoření	naspořeno	814 418 Kč	814 418 Kč
		měsíční příjem	6 787 Kč	4 525 Kč
	po 30 letech spoření	naspořeno	622 496 Kč	622 496 Kč
		měsíční příjem	5 191 Kč	3 461 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky ve výše uvedené Tabulce 14 znázorňují srovnání naspořených prostředků a z nich plynoucí měsíční příjem po 30 či 35 letech spoření. Současně byl vyčíslen i měsíční příjem na 10 či 15 let důchodu na základě zohlednění průměrného věku dožití žen a mužů. Z tohoto hlediska můžeme říci, že muži mohou spořit s výhledem na 10 let důchodu a ženy na 15 let. Nejde však o jistý fakt, ale pouze o domněnku vyjádřenou na základě statistických údajů, které se v čase mohou měnit.

V první části, kdy nebyla zohledněna inflace, je vypočítána hodnota zhodnocených úspor s průměrným zhodnocením 6 % p. a. Dalo by se tedy konstatovat, že v případě udržení aktuální výše starobních důchodů (cca 12.500 Kč) by senioři v budoucnu mohli pobírat celkově 17.500 Kč – 23.500 Kč měsíčně.

Je však nutné upozornit na riziko inflace, která naspořené prostředky znehodnocuje v průměru 2,2 % p. a. Z tohoto důvodu je v druhé části tabulky vyhodnocena výše úspor a měsíčního příjmu po zohlednění inflace. V tomto případě by pak senioři pobírali 15.900 Kč až 19.300 Kč při zachování státního důchodu v současné výši.

Z výše uvedeného výpočtu vyplývá, že příspěvky na penzijní spoření ve výši 750 Kč s podporou státu 180 Kč měsíčně si budoucí senioři naspoří na očekávaný měsíční příjem 15.000 Kč až 20.000 Kč. Výše zmíněný možný starobní důchod 15.900 až 19.300 Kč společně s naspořenými 3.461 Kč až 6.787 Kč zajistí očekávaný příjem. Je však důležité upozornit na fakt, že starobní důchody vyplácené státem nemusí být zachovány ve stejné výši, případně nemusí být v budoucnu vypláceny vůbec. Jde sice o nepodloženou informaci, ale pro zajištění na budoucnost je nutné počítat i s touto variantou. Nehledě na to, že současných 15.000 Kč nemusí nebo lépe řečeno, nebudou mít za 30 let stejnou hodnotu jako nyní. Inflace jejich hodnotu sníží, tudíž je lepší počítat s vyšším příjmem, a to cca 24.900 Kč, pokud bude průměrná inflace 2,2 %. V tomto případě by pak výše spoření a vypočtené úspory byly nedostatečné.

3.2.2 Kolik ideálně spořit na budoucnost

Jak bylo uvedeno v předešlých podkapitolách, při řešení úspor do budoucna je potřeba zohlednit inflaci. Z tohoto důvodu se tato podkapitola zabývá výpočtem, kolik si na budoucnost uspořit, pokud inflace finanční prostředky znehodnotí v průměru o 2,2 % p. a.

Očekávaná výše budoucího příjmu dle dotazníkového šetření je 15.000 Kč až 20.000 Kč. Aby si budoucí senioři mohli zakoupit za 30 let totéž co nyní, je třeba hodnoty přepočítat. Tedy zvýšit o znehodnocení inflace. Pak dostaneme hodnoty 24.900 Kč až 33.200 Kč očekávaného příjmu.

Stejně jako se zohledněním inflace, je v této kapitole počítáno s faktem, že nebudou od státu vypláceny starobní důchody. V tomto ohledu můžeme případné budoucí důchody považovat jako bonus pro seniora, který již sám sebe do budoucna zajistil.

Potřebná data pro výpočet:

- očekávaný budoucí příjem 15.000 Kč, po zohlednění inflace 24.900 Kč,
- doba spoření 30 a 35 let (určeno dle nejčastějšího věku respondentů)
- inflace 2,2 % - dle ČSÚ průměrná inflace za posledních 20 let,
- výnos účastnických fondů 6 % - průměr od vzniku účastnickým fondů do roku 2018.

Tabulka 15 Kolik ideálně spořit na budoucnost

			10 let v důchodu	15 let v důchodu
nezohledněna inflace	po 35 letech spoření	očekávaný příjem	15 000 Kč	15 000 Kč
		nutno naspořit	1 800 000 Kč	2 700 000 Kč
		výše měsíčního spoření	1 263 Kč	1 895 Kč
	po 30 letech spoření	očekávaný příjem	15 000 Kč	15 000 Kč
		nutno naspořit	1 800 000 Kč	2 700 000 Kč
		výše měsíčního spoření	1 792 Kč	2 688 Kč
zohledněna inflace	po 35 letech spoření	očekávaný příjem	24 900 Kč	24 900 Kč
		nutno naspořit	2 988 000 Kč	4 482 000 Kč
		výše měsíčního spoření	3 412 Kč	5 118 Kč
	po 30 letech spoření	očekávaný příjem	24 900 Kč	24 900 Kč
		nutno naspořit	2 988 000 Kč	4 482 000 Kč
		výše měsíčního spoření	4 461 Kč	6 691 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Dle výpočtu můžeme říci, že pokud není pro výpočet výše spoření zohledněna inflace, pak stačí naspořit na 10 let důchodu 1,8 mil. Kč. Pokud by mladí začali spořit ve 30 letech a spořili tedy celých 35 let do důchodového věku, stačilo by jim spořit 1.263 Kč. Pokud by však začali spořit v 35 letech a spořili pravidelně 30 let, pak si musí spořit minimálně 1.792 Kč.

Ve variantě bez zohlednění inflace a 15 letech důchodového věku jsou částky vyšší. Dle výpočtu je třeba si naspořit 2,7 mil. Kč. Pravidelná měsíční úložka pak musí být vyšší a to 1.895 Kč při spoření 35 let a 2.688 Kč při 30 letech spoření.

Jelikož v první části tabulky nebyla zohledněna inflace, bylo cílem získat výši měsíčního příjmu 15.000 Kč. Tato výše příjmu má stejnou hodnotu jako dnešních 15.000 Kč. Tudíž můžeme říci, že pokud by byla nulová inflace, je tento příjem dostačující. Bohužel nulová inflace je nereálným přístupem, a proto byla částka přepočtena na požadovaný příjem 24.900 Kč. Tento příjem by měl za 30 let s průměrnou roční inflací 2,2 % odpovídat dnešním 15.000 Kč.

Druhá část tabulky tedy vyjadřuje potřebné úspory na důchodový věk s očekávaným příjmem 24.900 Kč. Pro případ, kdy budou obyvatelé v důchodu 10 let, měli by mít naspořeno 2,988 mil. Kč. Tuto částku je možné získat za 35 let odkládáním 3.412 Kč. Pokud budou obyvatelé spořit pouze 30 let, pak je třeba odkládat 4.461 Kč.

Stejně tak byly vypočteny hodnoty pro důchod na 15 let. V tomto případě je potřeba naspořit 4,482 mil. Kč. Pokud si mladí začnou spořit ve 30 letech, pak je vhodné odkládat 5.118 Kč. V případě, že začnou později, a to v 35 letech, pak je třeba odkládat 6.691 Kč.

Všechny vypočtené hodnoty měsíčního spoření či odkládání jsou získání při započtení ročního zhodnocení 6 %. Můžeme tedy říci, že pokud by se prostředky účastníků zhodnocovaly nižším %, bylo by třeba spořit větší částky. Je proto nutné zahrnout do spoření i varianty s vyšším zhodnocením.

3.2.3 Spoření s využitím maximálních výhod

Jelikož české zákony dovolují různé výhody k penzijnímu spoření, je možnost vyčíslit budoucí přínos či příjem s maximálním využitím těchto výhod. V této podkapitole je vyčísleno, kolik mohou účastníci získat při využití těchto možností.

Potřebná data pro výpočet:

- doba spoření 30 a 35 let (určeno dle nejčastějšího věku respondentů)
- inflace 2,2 % - dle ČSÚ průměrná inflace za posledních 20 let,
- výnos 6 % - průměr od vzniku účastnickým fondů do roku 2018,
- příspěvek 3.000 Kč na penzijní spoření pro možnost odečtu od základu daně,
- maximální státní příspěvek 230 Kč,
- maximální měsíční příspěvek zaměstnavatele 4.166,6 Kč.

Níže uvedená Tabulka 16 zobrazuje možný výsledek získaných úspor a budoucího měsíčního příjmu v důchodovém věku. Celková výše měsíčního příspěvku s celkovým využitím zákonných výhod je 7.396,6 Kč měsíčně. Pokud mladí budou tuto částku za pomoci zaměstnavatelů a státu spořit 35 let, dosáhnou úspor ve výši cca 6,47 mil. Kč. A to se zohledněním inflace a očekávaným s průměrným zhodnocením 6 %. Pokud by za stejných podmínek spořili 30 let, pak mohou dosáhnout na cca 5 mil. Kč.

Tabulka 16 Spoření s využitím maximálních výhod

		10 let v důchodu	15 let v důchodu
po 35 letech spoření	příspěvek účastníka	3 000 Kč	3 000 Kč
	státní příspěvek	230 Kč	230 Kč
	příspěvek zaměstnavatele	4 166,6 Kč	4 166,6 Kč
	celkové měsíční spoření	7 396,6 Kč	7 396,6 Kč
	celkově naspořeno	6 477 334 Kč	6 477 334 Kč
	budoucí měsíční příjem	53 978 Kč	35 985 Kč
po 30 letech spoření	příspěvek účastníka	3 000 Kč	3 000 Kč
	státní příspěvek	230 Kč	230 Kč
	příspěvek zaměstnavatele	4 166,6 Kč	4 166,6 Kč
	celkové měsíční spoření	7 396,6 Kč	7 396,6 Kč
	celkově naspořeno	4 954 495 Kč	4 954 495 Kč
	budoucí měsíční příjem	41 287 Kč	27 525 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Jak ukazuje uvedená tabulka, toto spoření by mladým v důchodovém věku mohlo přinést minimálně 27.525 Kč, pokud budou v důchodu 15 let a doba spoření bude 30 let. Po 35 letech spoření na 10 let důchodu by pak mohli budoucí senioři získat i 53.978 Kč.

Dá se tedy konstatovat, že v případě, kdy by účastníci využívali všech výhod penzijního spoření a přitom byli plně podporováni ze strany zaměstnavatelů, mohli by za produktivní věk naspořit dostatek pro stáří. Budoucí příjem 27.000 Kč – 54.000 Kč je i očekávaným příjmem dle dotazníkového šetření. Mohou si tedy mladí touto formou naspořit dostatek prostředků na zajištěné stáří.

3.3 Ukončení penzijního spoření - vzorové příklady

V návaznosti na typy výplat z penzijního spoření (uvedené v teoretické části práce) vyčísľuje tato podkapitola možnost invalidní či starobní penze z penzijního spoření na smyšleném příkladě.

Jelikož je penzijní spoření ve formě účastnických fondů, dá se jeho hodnota vyčísľit jak v korunách, tak v počtu penzijních jednotek. Protože cena penzijní jednotky kolísá v čase, je hodnota penzijního spoření uvedená v korunách násobkem počtu penzijních jednotek a cenou jedné penzijní jednotky v Kč.

Graf 26 Hodnota penzijní jednotky

Zdroj: vlastní zpracování

Pro uvedené výpočty bude vycházeno z fiktivní hodnoty účastníkového penzijního spoření ke dni podání žádosti, hodnoty jedné penzijní jednotky a počtu naspořených penzijních jednotek.

Potřebné údaje (k datu žádosti o výplatu):

- hodnota spoření = 2.000. 000 Kč,
- cena penzijní jednotky = 1,80 Kč,
- počet penzijních jednotek = 1.111.111,11 ks.

Pro varianty penze budou zohledněny hodnoty penzijní jednotky dle uvedeného Grafu 26, který zobrazuje šestiletý horizont. Cena penzijní jednotky je smyšlená. Detailní vyčíslení je uvedeno v Tabulce 17. V uvedených výpočtech není zohledněna inflace a případná daňová povinnost.

Tabulka 17 Hodnota penzijní jednotky v čase

Hodnota penzijní jednotky za dobu 72 měsíců							
Měsíc	Hodnota	Měsíc	Hodnota	Měsíc	Hodnota	Měsíc	Hodnota
1	1,8005	19	1,9364	37	2,0582	55	2,1588
2	1,8149	20	2,0886	38	2,0276	56	2,1604
3	1,757	21	2,0905	39	2,066	57	2,1962
4	1,7919	22	2,134	40	2,0632	58	2,1634
5	1,7866	23	2,1515	41	2,0572	59	2,1356
6	1,8109	24	2,1491	42	2,055	60	2,1611
7	1,8571	25	2,1428	43	2,0631	61	2,1721
8	1,8847	26	2,1049	44	2,09	62	2,1636
9	1,8789	27	2,1338	45	2,0935	63	2,1959
10	1,8621	28	2,0755	46	2,114	64	2,2073
11	1,8953	29	2,0275	47	2,1197	65	2,2062
12	1,8918	30	2,1093	48	2,1305	66	2,124
13	1,9061	31	2,1239	49	2,144	67	2,1489
14	1,9319	32	2,0988	50	2,1246	68	2,08
15	1,9412	33	2,0337	51	2,1328	69	2,1294
16	1,9332	34	2,0151	52	2,1201	70	2,1781
17	1,9438	35	2,0423	53	2,1498	71	2,2047
18	1,9402	36	2,0463	54	2,1627	72	2,2474

Zdroj: Vlastní zpracování

Pro případ invalidní i starobní penze si účastník při žádosti o výplatu zvolí dobu vyplácené penze nebo požadovanou vyplácenou částku (penzi). Dle zvolené varianty je

pak účastníkovi vyplácena proměnná hodnota penze nebo pevně stanovená částka, v jejímž případě je pouze poslední vyplácená penze krácena dle zůstatkové hodnoty.

Volba stanovení doby výplaty penze

Příkladem je varianta vyplácení penze po dobu 3 let, kdy se rozdělí naspořené penzijní jednotky na stanovenou dobu, a bude mu vyplácena částka dle změny hodnot penzijní jednotky (dle Grafu 26).

Tabulka 18 Penze stanovená na 3 roky

Hodnota k datu žádosti	2 000 000,00 Kč
Počet jednotek	1 111 111,11
Cena jednotky k datu žádosti	1,80 Kč
Počet jednotek na jeden měsíc	30864,20
Nejnižší vyplácená hodnota	54 228,40 Kč
Nejvyšší vyplácená hodnota	66 404,32 Kč
Celková vyplácená hodnota	2 195 435,18 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 19 Hodnota měsíční penze po dobu 3 let

Výplata po dobu 3 let					
Měsíc	Penze	Měsíc	Penze	Měsíc	Penze
1	55 570,99 Kč	13	58 830,25 Kč	25	66 135,80 Kč
2	56 015,43 Kč	14	59 626,54 Kč	26	64 966,05 Kč
3	54 228,40 Kč	15	59 913,58 Kč	27	65 858,02 Kč
4	55 305,56 Kč	16	59 666,67 Kč	28	64 058,64 Kč
5	55 141,98 Kč	17	59 993,83 Kč	29	62 577,16 Kč
6	55 891,98 Kč	18	59 882,72 Kč	30	65 101,85 Kč
7	57 317,90 Kč	19	59 765,43 Kč	31	65 552,47 Kč
8	58 169,75 Kč	20	64 462,96 Kč	32	64 777,78 Kč
9	57 990,74 Kč	21	64 521,60 Kč	33	62 768,52 Kč
10	57 472,22 Kč	22	65 864,20 Kč	34	62 194,44 Kč
11	58 496,91 Kč	23	66 404,32 Kč	35	63 033,95 Kč
12	58 388,89 Kč	24	66 330,25 Kč	36	63 157,41 Kč
Celkově vyplaceno			2 195 435,18 Kč		

Zdroj: Vlastní zpracování

Měsíční hodnota výplaty penze byla vypočtena:

Měsíční hodnota = počet jednotek na 1 měsíc * cena jednotky ke stanovenému dni

Jelikož dle výše uvedeného grafu má cena penzijní jednotky vzrůstající tendenci, navyšuje se i hodnota spoření, která je účastníkovi vyplacena. V tomto případě jde pouze o ilustrativní příklad pro stanovení měsíční částky. V reálném případě se částka čekající na výplatu dále zhodnocuje v účastnickém fondu a její hodnota může nadále narůstat nebo případně klesat.

Z uvedené tabulky vyplývá, že v případě nárůstu ceny penzijní jednotky může být účastníkovi vyplacena celkově vyšší celková částka, než bylo stanoveno ke dni podání žádosti, v tomto případě o 195 435 Kč.

Tabulka 20 Penze stanovená na 5 let

Hodnota k datu žádosti	2 000 000,00 Kč
Počet jednotek	1 111 111,11
Cena jednotky k datu žádosti	1,80 Kč
Počet jednotek na 1 měsíc	18518,52
Nejnižší vyplacená hodnota	32 537,04 Kč
Nejvyšší vyplacená hodnota	40 670,37 Kč
Celková vyplacená hodnota	2 257 029,63 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 21 Hodnota měsíční penze po dobu 5 let

Výplata po dobu 5 let									
Měsíc	Penze	Měsíc	Penze	Měsíc	Penze	Měsíc	Penze	Měsíc	Penze
1	33 342,59 Kč	13	35 298,15 Kč	25	39 681,48 Kč	37	38 114,81 Kč	49	39 703,70 Kč
2	33 609,26 Kč	14	35 775,93 Kč	26	38 979,63 Kč	38	37 548,15 Kč	50	39 344,44 Kč
3	32 537,04 Kč	15	35 948,15 Kč	27	39 514,81 Kč	39	38 259,26 Kč	51	39 496,30 Kč
4	33 183,33 Kč	16	35 800,00 Kč	28	38 435,19 Kč	40	38 207,41 Kč	52	39 261,11 Kč
5	33 085,19 Kč	17	35 996,30 Kč	29	37 546,30 Kč	41	38 096,30 Kč	53	39 811,11 Kč
6	33 535,19 Kč	18	35 929,63 Kč	30	39 061,11 Kč	42	38 055,56 Kč	54	40 050,00 Kč
7	34 390,74 Kč	19	35 859,26 Kč	31	39 331,48 Kč	43	38 205,56 Kč	55	39 977,78 Kč
8	34 901,85 Kč	20	38 677,78 Kč	32	38 866,67 Kč	44	38 703,70 Kč	56	40 007,41 Kč
9	34 794,44 Kč	21	38 712,96 Kč	33	37 661,11 Kč	45	38 768,52 Kč	57	40 670,37 Kč
10	34 483,33 Kč	22	39 518,52 Kč	34	37 316,67 Kč	46	39 148,15 Kč	58	40 062,96 Kč
11	35 098,15 Kč	23	39 842,59 Kč	35	37 820,37 Kč	47	39 253,70 Kč	59	39 548,15 Kč
12	35 033,33 Kč	24	39 798,15 Kč	36	37 894,44 Kč	48	39 453,70 Kč	60	40 020,37 Kč
Celkově vyplaceno							2 257 029,63 Kč		

Zdroj: Vlastní zpracování

Druhým příkladem je varianta, kdy si účastník zvolí penzi na 5 let se stejnou cenou ke dni žádosti. V tomto případě by nejnižší možná vyplacená penze mohla být 32.537 Kč a nejvyšší 40.670 Kč.

Současně je možné vyčíslit kompletní vyplacenou penzi na 2.257.029 Kč, což je o cca 250.000 Kč více než oproti stavu ke dni podání žádosti.

Volba měsíční penze po dobu výplaty penze

Druhou formu, kterou si při podání žádosti účastník může zvolit, je stanovení vyplácené částky. Níže uvedené příklady vyčíslují počty vyplácených penzijních jednotek při zvolené penzi 50.000 Kč, případně pak 40.000 Kč.

Tabulka 22 Penze stanovená na 50.000 Kč

Hodnota k datu žádosti	2 000 000,00 Kč
Počet jednotek	1 111 111,11
Hodnota jednotky k datu žádosti	1,80 Kč
Měsíční penze	50 000,00 Kč
Nejnižší počet jednotek	2426,93
Nejvyšší počet jednotek	28457,60
Celková vyplacená hodnota	2 205 080,78 Kč
Penze posledního měsíce	5 080,78 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 23 Počet vyplácených jednotek v případě penze 50.000 Kč

Výplata 50.000 Kč měsíčně							
Měsíc	Počet jednotek	Měsíc	Počet jednotek	Měsíc	Počet jednotek	Měsíc	Počet jednotek
1	27770,06	13	26231,57	25	23333,96	37	24293,07
2	27549,73	14	25881,26	26	23754,10	38	24659,70
3	28457,60	15	25757,26	27	23432,37	39	24201,36
4	27903,34	16	25863,85	28	24090,58	40	24234,20
5	27986,12	17	25722,81	29	24660,91	41	24304,88
6	27610,58	18	25770,54	30	23704,55	42	24330,90
7	26923,70	19	25821,11	31	23541,60	43	24235,37
8	26529,42	20	23939,48	32	23823,14	44	23923,44
9	26611,32	21	23917,72	33	24585,73	45	2426,93
10	26851,40	22	23430,18	34	24812,66		
11	26381,05	23	23239,60	35	24482,20		
12	26429,86	24	23265,55	36	24434,34		
Celkově vyplaceno			2 205 080,78 Kč	Penze posledního měsíce			5 080,78 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Při stanovení měsíční penze 50.000 Kč by v uvedeném případě byla účastníkovi vyplácena mzda po dobu 44 měsíců. V posledním měsíci vyplácené penze je účastníkovi vyplácena hodnota zůstatkových penzijních jednotek. Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že namísto 50.000 Kč bude účastníkovi vypláceno pouze 5.080,78 Kč, které v daném případě představují 2.426,93 penzijních jednotek.

Uvedený příklad je pouze ilustrativní, jelikož nezobrazuje zhodnocení prostředků čekajících k výplatě. Po podání žádosti o výplatu starobní a invalidní penze jsou prostředky určené k výplatě stále zainvestovány v účastnickém fondu. Převážně se preferují konzervativní varianty. Zhodnocení v čase výplaty penze není v příkladech zohledněno.

Druhým příkladem je varianta při volbě vyplácené penze ve výši 40.000 Kč. Postup výpočtu i podmínky pro stanovení penze je totožný jako v přecházejícím příkladě.

Tabulka 24 Penze stanovená na 40.000 Kč

Hodnota k datu žádosti	2 000 000,00 Kč
Počet jednotek	1 111 111,11
Cena jednotky k datu žádosti	1,80 Kč
Měsíční penze	40 000,00 Kč
Nejnižší počet jednotek	17753,89
Nejvyšší počet jednotek	22766,08
Celková vyplácená hodnota	2 238 355,51 Kč
Penze posledního měsíce	38 355,51 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Pokud si s totožnou naspořenou částkou účastník zvolí nižší penzi, v tomto případě 40.000 Kč, bude mu vyplácena po dobu 55 měsíců. V posledním 56 měsíci pak bude vyplácena snížená nebo zůstatková hodnota spoření.

Tabulka 25 Počet vyplacených jednotek v případě penze 40.000 Kč

Výplata 40.000 Kč měsíčně									
Měsíc	Počet jednotek	Měsíc	Počet jednotek	Měsíc	Počet jednotek	Měsíc	Počet jednotek	Měsíc	Počet jednotek
1	22 216,05	13	20 985,26	25	18 667,16	37	19 434,46	49	18 656,72
2	22 039,78	14	20 705,01	26	19 003,28	38	19 727,76	50	18 827,07
3	22 766,08	15	20 605,81	27	18 745,90	39	19 361,08	51	18 754,69
4	22 322,67	16	20 691,08	28	19 272,46	40	19 387,36	52	18 867,03
5	22 388,90	17	20 578,25	29	19 728,73	41	19 443,90	53	18 606,38
6	22 088,46	18	20 616,43	30	18 963,64	42	19 464,72	54	18 495,40
7	21 538,96	19	20 656,89	31	18 833,28	43	19 388,30	55	18 528,81
8	21 223,54	20	19 151,58	32	19 058,51	44	19 138,76	56	17 753,89
9	21 289,05	21	19 134,18	33	19 668,58	45	19 106,76		
10	21 481,12	22	18 744,14	34	19 850,13	46	18 921,48		
11	21 104,84	23	18 591,68	35	19 585,76	47	18 870,59		
12	21 143,88	24	18 612,44	36	19 547,48	48	18 774,94		
Celkově vyplaceno			2 238 355,51 Kč		Penze posledního měsíce			38 355,51 Kč	

Zdroj: Vlastní zpracování

Stejně jako u varianty stanovení počtu měsíců, může být účastníkovi při vyplácení stanovené penze vyplacena vyšší částka, než byla známa ke dni podání žádosti o výplatu. Je tedy zřejmé, že v případě, kdy se účastník rozhodne pro výplatu penze namísto jednorázového vyrovnání, může v čase získat více finančních prostředků. V uvedených příkladech je celková hodnota vyplacená účastníkovi vyšší i o 200.000 Kč než hodnota stanovená ke dni žádosti. Důvodem je opět vývoj penzijního fondu v čase.

4 Výsledky

Při srovnání statistických údajů a dat Asociace penzijních společností je možné dojít k závěru, že na stáří formou penzijního spoření šetří 41,6 % obyvatelstva. Z dotazníkového šetření provedeného v rámci práce je zřejmé, že na budoucnost spoří větší procento obyvatel. Dle vyhodnocených dat si na budoucnost spoří 85 % dotázaných, jen někteří volí jinou variantu úspor než zkoumané penzijní spoření.

Z výsledků dotazníkového šetření je současně možné vyhodnotit, že ačkoliv mají respondenti zájem a snahu spořit, nespoří vždy v dostatečné výši. Nejčastější měsíční spoření se dle dotazníkového šetření pohybuje od 300 Kč do 1000 Kč. Jak vyčísluje jeden z návrhů penzijního spoření, pokud si respondent odkládá pouze 750 Kč měsíčně na penzijní spoření a nevyužije jinou variantu spoření a zhodnocení finančních úspor, může v budoucnu získat pouze malý příspěvek k důchodu. Přesněji řečeno, spoření 750 Kč a státní příspěvek 180 Kč měsíčně po dobu 30 let, s průměrným výnosem 6 % a inflací 2,2 %, může respondentům naspořit cca 623.000 Kč. I když se může zdát tato částka dostačující, není tomu tak.

Statistické údaje vyčíslující dobu dožití upozorňují na skutečnost, že tzv. podzim života může trvat 10 až 15 let. Je tedy třeba počítat s úsporami na tuto dobu. I přes aktuálně se zvyšující penze důchodců se často setkáváme s informacemi, že senioři se svým příjmem bez úspor nevychází. Aktuálně není možnost znát výše budoucích důchodů, vždy by se jednalo pouze o spekulace. Ty, se kterými je možné se setkat, vyčíslují i nulovou variantu státního důchodu. Pokud by se předpokládalo, že státní důchody v budoucnu pokryjí alespoň životní minimum, je nutné se zamyslet nad výší naspořené částky.

Jak vychází z dotazníkového šetření při stanovení budoucího příjmu v důchodovém věku, respondenti očekávají pouze 15.000 Kč – 20.000 Kč. Statistické údaje uvádí, že aktuálně bezdětná domácnost utratí cca 12.500 Kč na osobu měsíčně. Nabízí se otázka, zda je rezerva 2.500 Kč měsíčně dostatečná pro neočekávané výdaje.

Spoření na stáří formou penzijního spoření však dle vypočtených údajů může účastníkům přinést možnost vyšších rezerv a příjemnější finanční situaci ve stáří. Všeobecná doporučení uvádí, že pro úsporu na stáří by si osoby měly odkládat 10 % svého příjmu. Z dotazníkového šetření vychází průměrný čistý příjem dotázaných 28.000 Kč. Dle zmiňovaných doporučení by si měl každý účastník spořit 2.800 Kč. Což částečně odpovídá

částce 3.000 Kč měsíčně, kterou v rámci maximalizace výhod penzijního spoření uvádí zákon.

Údaje dotazníkových šetření ohledně penzijního spoření mohou být v rámci příspěvků zaměstnavatele zkresleny. Z výše uvedeného dotazníku vyplývá, že 47,7 % respondentů získává příspěvek zaměstnavatele na penzijní spoření. Pokud však budeme vycházet z respondentů – zaměstnanců, je procentuální hodnota vyšší, přesněji 61 %. Procento uvedeno ve vyhodnocení dotazníku je ovlivněno profesním stavem respondentů, tedy odpověďmi podnikatelů, studentů či nezaměstnaných, kteří nemají jak příspěvek zaměstnavatele získat.

Najde se množství firem a zaměstnavatelů, kteří nevědí o možnosti příspěvku na penzijní spoření pro jejich zaměstnance, případně ho neposkytují z důvodu nezájmu zaměstnanců. Všeobecná osvěta této možnosti a jejich výhod mezi zaměstnavateli i zaměstnanci by mohla podpořit aktuální formy spoření na budoucnost.

Jak tedy vychází z podkapitoly 3.3.3 Spoření s využitím maximálních výhod, mají účastníci jako budoucí penzisté možnost se dostatečně zabezpečit na stáří. Pokud si účastník – zaměstnanec bude měsíčně spořit 3.000 Kč, dostane příspěvek státu 230 Kč a současně mu zaměstnavatel přispěje maximální částku 50.000 Kč ročně, může si naspořit a zhodnotit i necelých 6,5 mil. Kč za 35 let spoření. Dá se tedy konstatovat, že aplikace této varianty je vhodná od 30 let účastníka spoření.

Vypočtená naspořená částka není garantována. Pro případ této práce byla použita průměrná data, výnos 6 % ročně a inflace 2,2 %. Tyto hodnoty je nutné považovat za příklad nebo možný scénář budoucího vývoje a možností spoření. Pokud by realita odpovídala uvedeným hodnotám, mohli by respondenti očekávat zajímavé budoucí podpory při penzi, a to i více než 30.000 Kč. Při propočtu 6,5 mil. Kč na 15 let důchodu je možné počítat i s měsíční rentou cca 36.000 Kč.

Přestože se mnoho účastníků neztotožňuje s variantou spoření po dobu delší 10 let, neb se obávají ztráty investovaných prostředků, historická fakta ukazují, že se mýlí. Účastnické fondy jsou obdobnou variantou podílových fondů, které mají v některých případech i delší historii než 10 let. Mnoho firem a investic mají dlouholetou tradici a vývoj na finančních trzích, a i malý investor neboli účastník penzijního spoření může na tomto vývoji vydělat a své prostředky si zhodnotit.

Jak vyplývá z dotazníku, Češi jsou ochotni si spořit na budoucnost. Vypočtené návrhy poukazují na fakt, že v budoucnu mohou účastníky jejich úspory skvěle zabezpečit a zajistit finančně bezstarostný podzim života. Je však třeba vyššího důrazu a osvěty ohledně částky, kterou by si občané měli spořit.

Závěr

Cílem diplomové práce byla identifikace penzijního spoření, jeho významu a úlohy při řešení otázky zabezpečení na stáří.

Dotazníkové šetření poskytlo údaje pro posouzení aktuálního přístupu respondentů k zabezpečení na stáří formou penzijního spoření. Ze zpracovaných dat vyplývá, že respondenti převážně neočekávají vysoké příjmy. Domnívají se, že v důchodu vyjdou s totožnými, nebo i nižšími příjmy než v produktivním věku. Představa budoucího příjmu se často odráží od současné výše státních důchodů.

Češi jsou spořivý národ a zjištěné údaje tento fakt potvrzují. Částky, které si respondenti odkládají na budoucnost nebo stáří, však nejsou dostatečné. Při zohlednění teorií o nulovém či minimálním důchodu vypláceným státem je nutné konstatovat, že spoření průměrné měsíční částky 750 Kč budoucího seniora nezabezpečí.

Dle propočtů provedených v praktické části práce je nutné zamyslet se nad aktuálním trendem spoření pouze pro získání státního příspěvku. Pro získání budoucí renty ve výši 26.700 Kč je třeba měsíčně spořit 4.000 Kč – 6.000 Kč. Na tuto měsíční částku je možné se dívat ze dvou pohledů, a to jako příspěvek účastníka, nebo jako souhrn příspěvku účastníka a zaměstnavatele. Uvedená hodnota se však bohužel velmi vzdaluje reálně spořeným částkám.

Pro úspěch budoucího zabezpečení občanů svépomocí je nutné, aby obyvatelé i zaměstnavatelé byli více informováni o přínosu, možnostech a výhodách, které penzijní spoření nabízí. Po pochopení těchto výhod a budoucího přínosu bude jak pro účastníky, tak i zaměstnavatele větší motivace příspěvku. A tím i větší zabezpečení a přínos pro stáří.

Seznam použité literatury

Monografie

JANDA, Josef. *Zajištění na stáří: jak se co nejlépe připravit na podzim života*. Praha: Grada, 2012. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-4400-1.

RUBEŠ, Ing. Lukáš. *Doplňkové penzijní spoření a důchodové spoření pro finanční poradce, zaměstnavatele a budoucí důchodce*. Havlíčkův Brod: Systemia, 2013. ISBN 978-80-260-3892-4.

RYTÍŘOVÁ, Lucie. *Důchodový systém v České republice*. Olomouc: ANAG, 2013. Práce, mzdy, pojištění. ISBN 978-80-7263-821-5.

SYROVÝ, Petr. *Jak si spořit na důchod: zorientujte se v důchodové reformě*. Praha: Grada, 2012. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-4479-7.

Penzijní spoření a připojištění: zákon o doplňkovém penzijním spoření, zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem, zákon o ukončení důchodového spoření, zákon o činnosti institucí zaměstnavatelského penzijního pojištění, prováděcí vyhlášky: redakční uzávěrka. Ostrava: Sagit, 2016. ÚZ. ISBN 978-80-7488-294-4.

Sociální pojištění: pojistné na sociální zabezpečení, nemocenské pojištění, důchodové pojištění, organizace a provádění sociálního zabezpečení: redakční uzávěrka. Ostrava: Sagit, 2019. ÚZ. ISBN 978-80-7488-329-3.

Internetové odkazy

Asociace penzijních společností ČR: Zhodnocení účastnických fondů v % [online]. 17.5.2019 [cit. 2019-08-13]. Dostupné z: <https://www.apfcr.cz/wp-content/uploads/2019/02/ZHODNOCEN%C3%8D-%C3%9AF-2018.pdf>,

Asociace penzijních společností ČR: Zhodnocení účastnických fondů v % [online]. 17.5.2019 [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: <https://www.apfcr.cz/wp-content/uploads/2020/01/ZHODNOCEN%C3%8D-%C3%9AF-2019.pdf>

Asociace penzijních společností ČR: Vývoj počtu účastníků v letech 1995 a 1Q 2019 [online]. 17.5.2019 [cit. 2019-08-13]. Dostupné z: <https://www.apfcr.cz/grafy/>

Asociace penzijních společností ČR: Zhodnocení prostředků účastníků [online]. [cit. 2019-08-13]. Dostupné z: <https://www.apfcr.cz/zhodnoceni-prostredku-ucastniku/>

Asociace penzijních společností ČR: Zhodnocení prostředků účastníků penzijního připojištění [online]. In: . [cit. 2019-08-14]. Dostupné z: https://www.apfcr.cz/wp-content/uploads/2019/06/Zhodnocen%C3%AD-PF_TF-2018.pdf

Česká národní banka [online]. 2019 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-to-je-inflace/>*Český Statistický úřad: Česká republika od roku 1989 v číslech* [online]. 16.5.2019 [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-od-roku-1989-v-cislech-2018-2doclnafyq#01>

Český Statistický úřad: Indexy spotřebitelských cen [online]. [cit. 2019-09-09]. Dostupné z: [https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&z=T&f=TABULKA&ds=ds1443&katalog=all&vyhltext=inflace&bkvt=aW5mbGFjZQ..&pvo=CEN08C1&o=false&str=v1474#w=,](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&z=T&f=TABULKA&ds=ds1443&katalog=all&vyhltext=inflace&bkvt=aW5mbGFjZQ..&pvo=CEN08C1&o=false&str=v1474#w=)

Český statistický úřad: Průměrná výše starobního důchodu v České republice [online]. 17.5.2019 [cit. 2019-08-13]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/cr_od_roku_1989_duchod

iDNES.cz: Pletou se vám důchodové pilíře? Podívejte se na grafiku [online]. 11. dubna 2013 [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/finance/penze/pilire-duchodoveho-systemu.A130409_144532_viteze_ven

Ministerstvo financí České republiky: II. pilíř - Důchodové spoření (ukončen [online]. 12.2.2016 [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/soukrome-penzijni-systemy/ii-pilir-duchodove-sporeni>

MPSV: Důchodové pojištění. MPSV [online]. [cit. 2019-04-26]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/duchodove-pojisteni#ps>

Sdělení č. 311/2018 Sb.: Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí 2018 pro účely zákona o zaměstnanosti. Zákony pro lidi [online]. Praha, 2018 [cit. 2019-11-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-311>

Sdělení č. 346/2019 Sb.: Sdělení Ministerstva práce a sociálních věcí o vyhlášení průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí 2019 pro účely zákona o zaměstnanosti. Zákony pro lidi [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-346>

Legislativa

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem a o změnách některých zákonů souvisejících s jeho zavedením

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

Zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření

Seznam obrázků

Obrázek 1 Pilíře důchodového systému.....	13
Obrázek 2 Vývoj počtu účastníků v letech 1995 a 1. kvartál roku 2019	22
Obrázek 3 Zhodnocení transformovaných fondů	22
Obrázek 4 Převod v rámci jedné společnosti.....	35
Obrázek 5 Převod mezi společnostmi.....	36

Seznam tabulek

Tabulka 1 Státní příspěvek na penzijní připojištění před rokem 2013	20
Tabulka 2 Státní příspěvek na penzijní spoření od roku 2013.....	25
Tabulka 3 Příklady možných daňových odpočtů.....	41
Tabulka 4 Osvobození od daně.....	42
Tabulka 5 Srovnání mzdy a příspěvku na penzijní spoření	43
Tabulka 6 Proč nespoří, důvod nespoření.....	46
Tabulka 7 Jiné formy spoření	50
Tabulka 8 Výše příspěvku dle dosaženého vzdělání	56
Tabulka 9 Výše příspěvku dle rodinného stavu.....	56
Tabulka 10 Výše příspěvku dle profesního stavu	57
Tabulka 11 Očekávaný budoucí příjem dle dosaženého vzdělání.....	58
Tabulka 12 Očekávaný budoucí příjem dle rodinného stavu	58
Tabulka 13 Očekávaný budoucí příjem dle profesního stavu.....	59
Tabulka 14 Kolik je možné naspořit dle výsledku dotazníkového šetření	60
Tabulka 15 Kolik ideálně spořit na budoucnost	62
Tabulka 16 Spoření s využitím maximálních výhod	64
Tabulka 17 Hodnota penzijní jednotky v čase.....	66
Tabulka 18 Penze stanovená na 3 roky.....	67
Tabulka 19 Hodnota měsíční penze po dobu 3 let.....	67
Tabulka 20 Penze stanovená na 5 let	68
Tabulka 21 Hodnota měsíční penze po dobu 5 let.....	68
Tabulka 22 Penze stanovená na 50.000 Kč	69
Tabulka 23 Počet vyplacených jednotek v případě penze 50.000 Kč	69
Tabulka 24 Penze stanovená na 40.000 Kč	70
Tabulka 25 Počet vyplacených jednotek v případě penze 40.000 Kč	71

Seznam grafů

Graf 1 Průměrný věk v ČR	15
Graf 2 Srovnání počtu dětí a seniorů od roku 1995 do roku 2018.....	16
Graf 3 Průměrný věk dožití	16
Graf 4 Průměrná měsíční výše starobních důchodů v ČR	17
Graf 5 Allianz - výnosnost účastnických fondů.....	28
Graf 6 AXA - výnosnost účastnických fondů.....	29
Graf 7 Conseq - výnosnost účastnických fondů	29
Graf 8 Česká spořitelna - výnosnost účastnických fondů.....	30
Graf 9 ČSOB - výnosnost účastnických fondů.....	31
Graf 10 NN (ING) - výnosnost účastnických fondů.....	32
Graf 11 Komerční banka - výnosnost účastnických fondů.....	32
Graf 12 Česká pojišťovna - výnosnost účastnických fondů	33
Graf 13 Míra inflace v %	34
Graf 14 Spoříte na budoucnost?.....	45
Graf 15 Víte, co je penzijní spoření?	47
Graf 16 Spoříte na penzijní spoření?	47
Graf 17 Výše spoření	48
Graf 18 Příspěvek zaměstnavatele	49
Graf 19 Odečet penzijního spoření od základu daně	49
Graf 20 Očekávaný čistý měsíční příjem.....	51
Graf 21 Věk respondentů	52
Graf 22 Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů	52
Graf 23 Rodinný stav respondentů	53
Graf 24 Čistý měsíční příjem respondentů	54
Graf 25 Profesionální stav respondentů.....	54
Graf 26 Hodnota penzijní jednotky	65

Přílohy

Seznam příloh

- Příloha I   Zhodnocení prostředků penzijního připojištění a transformovaných fondů
- Příloha II   Zhodnocení účastnických fondů
- Příloha III   Celková výnosnost účastnických fondů od počátku do roku 2018
- Příloha IV   Dotazník

Příloha I

ASOCIACE
PENZIJNÍCH
SPOLEČNOSTÍ ČR

ZHDNOCENÍ PROSTŘEDKŮ ÚČASTNÍKŮ

penzijního připojištění v penzijních (1995 až 2012) a transformovaných (od 2013) fondech v %

Název penzijního fondu	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
AEGON Penzijní fond, a.s.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4,5	3,50	2,1
Allianz penzijní fond, a.s.	-	-	8,9	9,1	6	3,8	4,36	3,71	3	3	3	3,11	3,0	3,00	3,10
AXA penzijní fond, a.s.	12,8	11,45	11,2	10,1	6,5	4,1	4,25	3,41	3,36	3,1	3,7	2,5	2,2	0,00	2
ČSOB Penzijní fond Progres, a.s.	0	16,4	8	10,9	7,7	5,62	3,9	4,26	4,3	5,3	5,0	2,3	2,4	0,02	1,00
ČSOB Penzijní fond Stabilita, a.s.	10,4	10,9	10,3	10,02	6,1	4,2	3,2	3	2,3	4,3	4,0	2,8	2,4	0,05	1,37
Generali penzijní fond, a.s.	10,3	10,61	14,6	11,4	5,3	3,6	4,6	4,1	3	3,0	3,81	3,74	4,1	2,00	2,4
ING Penzijní fond, a.s.	12,8	12,1	11	9,34	6	4,4	4,8	4	4	2,5	4,2	3,6	2,5	0,04	0,1
Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	10,3	9,2	9,6	9,72	6,6	4,5	3,8	3,2	3,1	3,5	3,8	3,3	2,4	0,20	1,2
Penzijní fond České spořitelny, a.s.	4	8,1	9,05	8,33	4,4	4,2	3,8	3,5	2,64	3,74	4,03	3,04	3,1	0,40	1,28
Penzijní fond Komerční banky, a.s.	9,44	8,36	9,1	9,5	7,2	4,89	4,4	4,63	3,4	3,5	4,0	3,0	2,3	0,58	0,24

Název penzijního fondu	2010	2011	2012
AEGON Penzijní fond, a.s.	2,11	1,6	2,21
Allianz penzijní fond, a.s.	3,0	2,69	1,85
AXA penzijní fond, a.s.	1,47	1,47	1,23
ČSOB Penzijní fond Stabilita, a.s.	1,49	1,71	1,84
Generali penzijní fond, a.s.	2,1	0,3	1,2
ING Penzijní fond, a.s.	2,1	2,1	1,75
Penzijní fond České pojišťovny, a.s.	2,0	1,5	2,2
Penzijní fond České spořitelny, a.s.	2,34	2,07	1,63
Penzijní fond Komerční banky, a.s.	2,23	2,0	1,58

Název penzijní společnosti	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Conseq PS, a.s. (dříve AEGON)	2,17	0,7	0,4	0,47	0,16	0,58
Allianz penzijní společnost, a.s.	1,6	1,64	1,38	1,03	0,41	0,68
AXA penzijní společnost, a.s.	2,29	1,46	1,1	1,025	0,76	0,92
ČSOB Penzijní společnost, a.s.	1,7	1,4	1,2	0,7	0,63	0,76
PS České pojišťovny, a.s. (vč. Generali PS)	2,1	1,7	1,40	0,94	0,84	1,1
NN Penzijní společnost, a.s. (dříve ING)	1,41	1,13	0,88	0,66	0,69	0,61
Česká spořitelna - penzijní společnost, a.s.	1,3	1,42	0,85	0,68	0,51	0,51
KB Penzijní společnost, a.s.	1,44	1,35	1,16	0,66	0,49	0,51

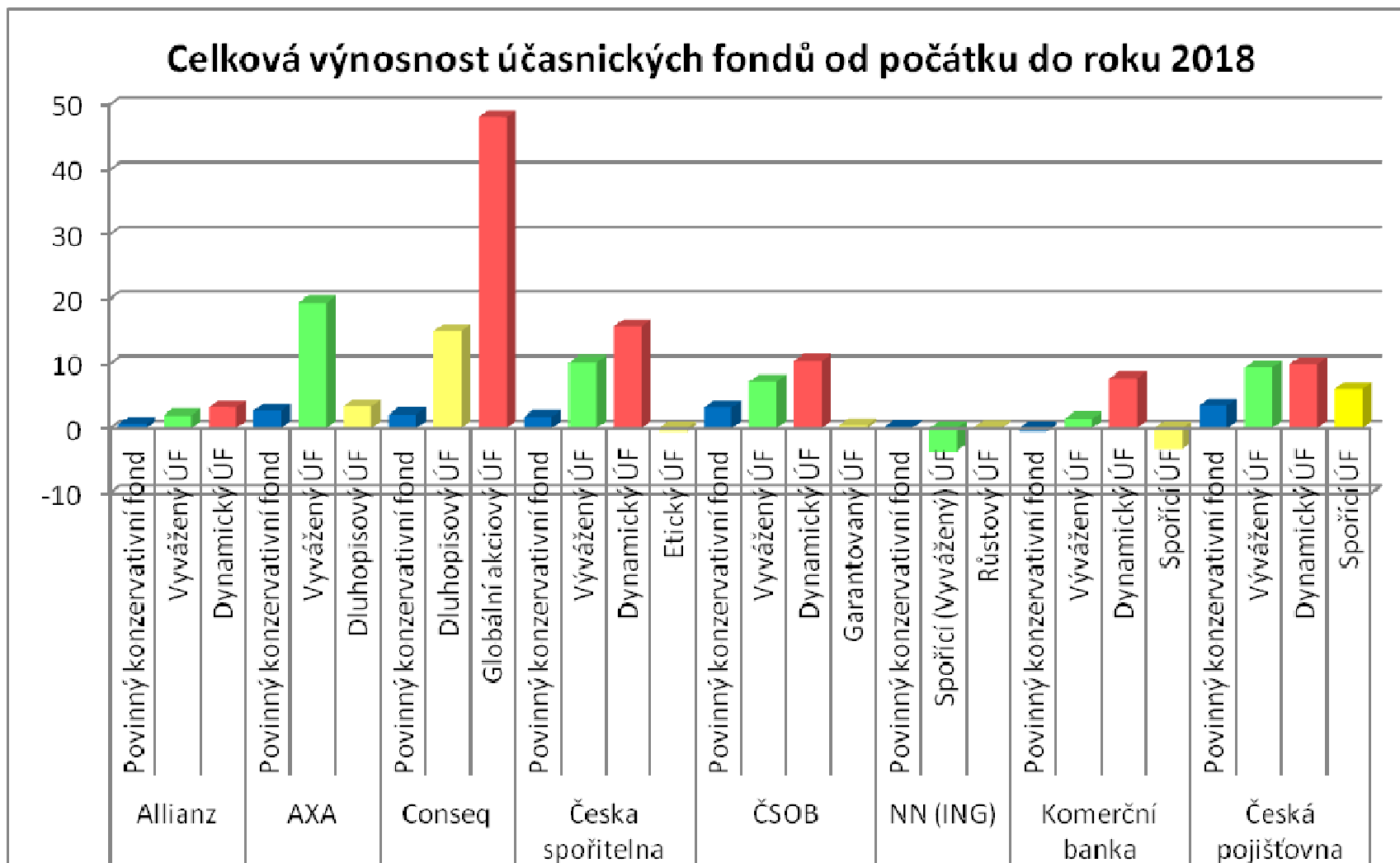
Zdroj: Asociace penzijních společností

Příloha II

Zhodnocení účastnických fondů v % p. a.								
období		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Allianz	Povinný konzervativní fond	1,44	1,31	1,22	-0,04	-1,63	0,3	2,24
	Vyvážený ÚF	1,67	2,12	3,18	2,21	-0,72	-3,62	9,95
	Dynamický ÚF	1,76	2,78	4,98	1,51	4,07	-6,86	15,77
AXA	Povinný konzervativní fond	0,49	2,67	0,59	0,02	-1,38	-0,84	1,2
	Vyvážený ÚF	xxx	xxx	2,02	4,48	-0,1	-4,24	11,17
	Dluhopisový ÚF	0,54	3,61	-0,23	0,43	-1,33	-0,91	1,38
Conseq	Povinný konzervativní fond	0,69	1,39	0,51	0,09	-0,9	-0,98	1,47
	Dluhopisový ÚF	3,4	5	0,6	1,61	-1,04	-0,09	4,84
	Globální akciový ÚF	19,53	12,71	-0,08	10,81	9,96	-9,96	18,96
Česka spořitelna	Povinný konzervativní fond	0,44	1,34	0,5	-0,05	-0,62	0,19	2,59
	Vyvážený ÚF	0,41	4,11	-0,23	5,17	3,7	-3,12	10,42
	Dynamický ÚF	0,17	7,02	-1,04	7,42	8,2	-6,08	18,75
	Etický ÚF	xxx	xxx	xxx	xxx	1	-1,56	6,15
ČSOB	Povinný konzervativní fond	0,94	2,68	1,35	0	-0,94	-0,83	2,15
	Vyvážený ÚF	0,7	3,77	3,55	3,11	2,63	-6,32	12,96
	Dynamický ÚF	0,66	3,28	7,66	5,36	5,53	-11,24	25,31
	Garantovaný ÚF	1,1	1,65	0,87	-0,47	-1,41	-1,23	1,72
NN (ING)	Povinný konzervativní fond	0,27	0,61	1,15	0,21	-1,93	-0,07	1,26
	Spořicí (Vyvážený) ÚF	xxx	xxx	-0,5	2,44	-0,99	-4,42	17,58
	Růstový ÚF	xxx	xxx	-11,53	9,35	14,04	-9,22	9,12
Komerční banka	Povinný konzervativní fond	0,36	1,33	0,36	-0,15	-1,57	-0,83	1,49
	Vyvážený ÚF	1,07	3,54	1,57	-0,84	2,9	-6,41	10,08
	Dynamický ÚF	2,16	5,81	1,6	0,87	7,51	-9,51	16,42
	Spořicí ÚF	xxx	xxx	0,02	0,45	-1,39	-2,65	2,54
Česká pojišťovna	Povinný konzervativní fond	2,46	0,87	0,97	-0,14	-0,3	-0,34	1,44
	Vyvážený ÚF	3,6	2,45	0,54	3,48	4,1	-4,85	10,5
	Dynamický ÚF	3,53	1,84	-0,32	6,36	8,2	-9,13	17,91
	Spořicí ÚF	2,94	2,42	1,17	0,8	0	-1,35	3,45

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

Příloha III

Zdroj: Asociace penzijních společností ČR, vlastní zpracování

Příloha IV

Dotazník

Vážené respondentky, vážení respondenti,

jsem studentkou Provozně ekonomické fakulty na České zemědělské univerzitě v Praze. Tématem mé diplomové práce je Penzijní spoření a jeho role při řešení potřeb lidí ve stáří. Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který bude sloužit jako podkladový materiál k vypracování praktické části diplomové práce. Dotazník je anonymní, jméno neuvádějte.

Děkuji za vyplnění.

Pavλίna Tříletá

1) Spoříte na budoucnost?

Ano

Ne

- Pokud nespoříte, uveďte důvod:

jsem na to mladý

budu mít starobní důchod

nevidím v tom smysl

jiný:

.....

Tuto část prosím vyplňte, pokud jste na úvodní otázku odpověděli ano:

2) Víte co je doplňkové penzijní spoření či penzijní připojištění?

ano

ne

3) Spoříte si prostřednictvím penzijního spoření?

ano

ne

4) Kolik si měsíčně spoříte?

méně než 300 Kč

300 – 499 Kč

☐ 500 – 999 Kč	☐ 2000 – 2999 Kč
☐ 1000 – 1499 Kč	☐ 3000 Kč a více
☐ 1500 – 1999 Kč	

5) Přispívá Vám zaměstnavatel na penzijní spoření?

- Ano
 Ne

6) Uplatňujete příspěvky na penzijní spoření jako odečet od základu daně?

- Ano
 Ne

7) Spoříte na budoucnost jinou formou?

- Běžné účty
 Spořicí účty
 Podílové fondy
 Akcie, dluhopisy, jiné investiční instrumenty
 jiné: .....

8) Jaký čistý měsíční příjem chcete v důchodovém věku mít, aniž byste museli pracovat?

☐ do 10.000 Kč	☐ 25.001 Kč – 30.000 Kč
☐ 10.000 Kč – 15.000 Kč	☐ 30.001 Kč – 35.000 Kč
☐ 15.001 Kč – 20.000 Kč	☐ 40.001 Kč – 45.000 Kč
☐ 20.001 Kč – 25.000 Kč	☐ více jak 45.000 Kč

Identifikační otázky

9) Věk:

☐ méně než 20 let	☐ 41 - 45 let
☐ 21 - 25 let	☐ 46 - 50 let
☐ 25 - 30 let	☐ 51 - 55 let
☐ 31 - 35 let	☐ 56 - 60 let
☐ 36 - 40 let	☐ Více než 60 let

10) Nejvyšší dosažené vzdělání:

☐ nedokončené základní vzdělání	☐ střední
☐ základní	☐ vyšší odborné
☐ učiliště	☐ vysokoškolské

11) Rodinný stav

☐ svobodný /svobodná	☐ rozvedený / rozvedená
☐ ženatý / vdaná	☐ vdovec / vdova

12) Čistý měsíční příjem

☐ do 10.000 Kč	☐ 30.001 – 35.000 Kč
☐ 10.000 – 15.000 Kč	☐ 35.001 – 40.000 Kč
☐ 15.001 – 20.000 Kč	☐ 45.001 – 50.000 Kč
☐ 20.001 – 25.000 Kč	☐ více než 50.000 Kč
☐ 25.001 – 30.000 Kč	

13) Profesní stav

- student
- zaměstnanec
- OSVČ / podnikatel
- nezaměstnaný
- důchodce